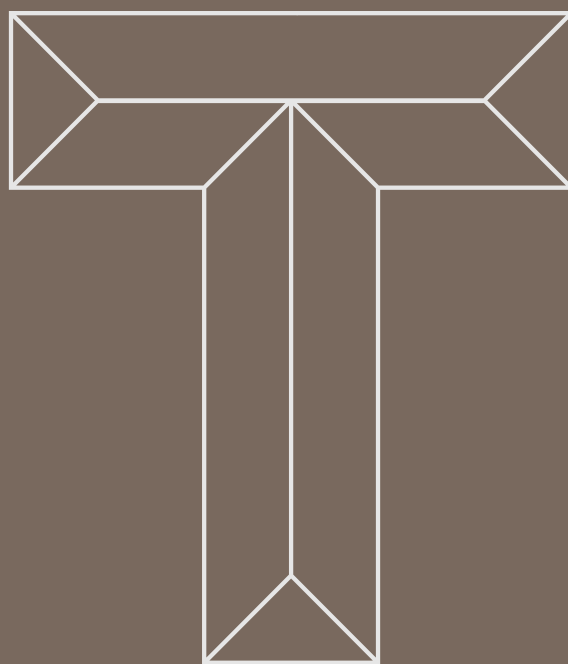
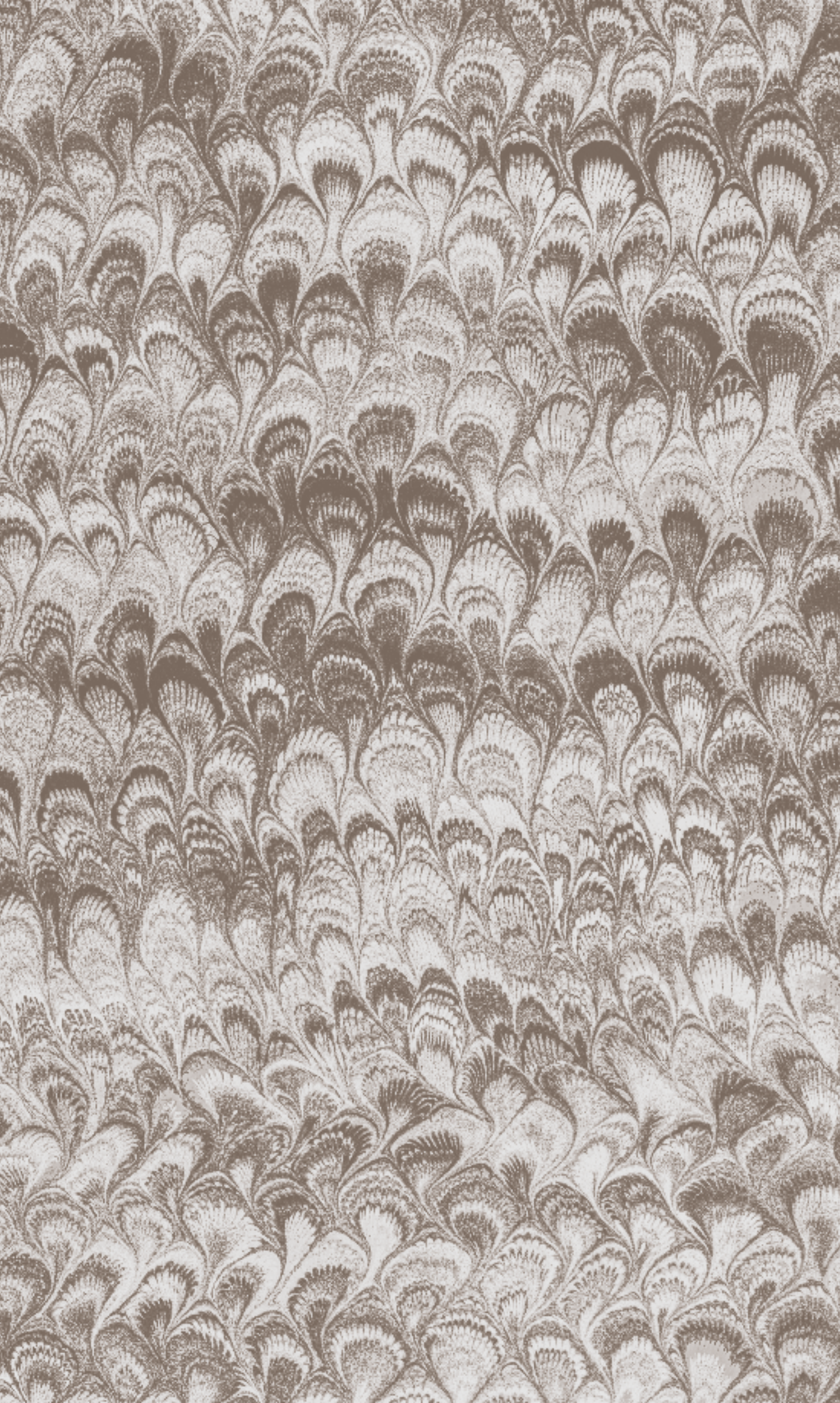

JAARVERSLAG 2021

TEYTLERS

MUSEUM·VAN·DE·VERWONDERING

TEYLER'S

JAARVERSLAG 2021

MUSEUM VAN DE VERWONDERING

Teylers Museum is vernoemd naar Pieter Teyler van der Hulst (1702-1778), een rijke Haarlemse zijdefabrikant en bankier. Als man van zijn tijd hing hij de idealen van de Verlichting aan: iedereen heeft recht op een gelukkig leven. Armenzorg, onderwijs en de beoefening van kunst en wetenschap hadden hierbij zijn grote belangstelling. In zijn testament bepaalde hij dat zijn vermogen moest worden ondergebracht in een stichting die zijn idealen zou voortzetten.

De Ovale Zaal van Teylers Museum opende in 1784 haar deuren voor het publiek als kennisinstituut voor eigentijdse kunst en wetenschap. Uitzonderlijk was dat Teylers Museum gesticht werd door en voor burgers zonder bemoeienis van Kerk of Staat in een stad zonder universiteit.

Experimenten met instrumenten en onderzoek naar fossielen en gesteenten, speciaal aangekocht voor dit doel, waren de basis voor het opdoen van nieuwe kennis. Door het geven van demonstraties en lezingen werd de opgedane kennis verspreid in binnen- en buitenland. De kunst werd gestimuleerd met het aankopen van tekeningen en schilderijen van levende kunstenaars en werk van de beroemdste oude meesters.

In de loop van de negentiende en twintigste eeuw werden nieuwe ruimten aan de Ovale Zaal toegevoegd voor alle activiteiten en om de groeiende collecties te bergen. Tegelijk werden de bestaande zalen met hun inrichting niet veranderd. Voor hedendaagse bezoekers is het alsof zij terug in de tijd stappen.

In mei 2017 werd het gerestaureerde Lorentz Lab geopend, de plek waar Nobelprijswinnaar Lorentz bijna twintig jaar werkte. Eind 2021 werd ook het bij het museum horende, prachtig gerestaureerde Pieter Teylers Huis weer voor publiek geopend.

Collecties en gebouw vormen samen een unieke erfenis uit de Verlichting, waarmee we vragen van nu kunnen duiden en vanuit het heden kunnen terugkijken naar het verleden. Kunst en kennis zijn hier aan elkaar gesmeed: Teylers Museum is Michelangelo én Einstein.

Teylers Museum is named after Pieter Teyler van der Hulst (1702-1778) a wealthy silk manufacturer and banker from Haarlem. In tune with the Zeitgeist, he espoused the ideals of the Enlightenment. He believed everyone had the right to pursue happiness and took a great interest in poor relief, education and the arts and sciences. In his will he instructed that his fortune should be used to establish a foundation that would promote his ideals.

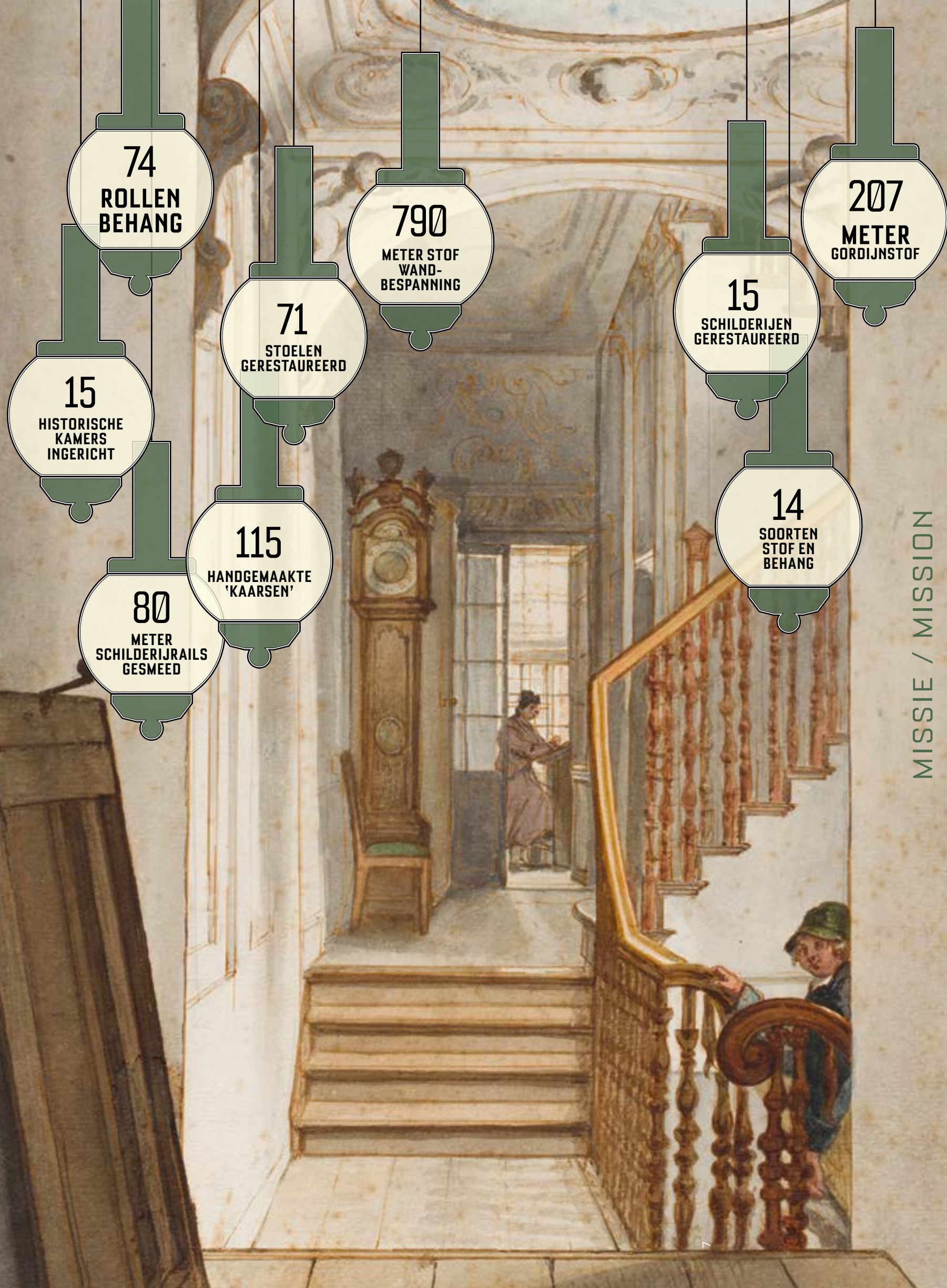
In 1784, the Oval Room of Teylers Museum opened to the public as a knowledge institute for contemporary art and science. It was quite exceptional for the time that Teylers Museum was founded by and for the inhabitants of Haarlem, without any involvement of the Church or State, in a city without a university.

Experiments with instruments and research on fossils and minerals purchased for this specific goal served as the basis for generating new knowledge. This new knowledge was then disseminated at home and abroad in demonstrations, lectures and publications. Aside from buying work by the most famous Old Masters, Teylers also promoted contemporary art by purchasing drawings and paintings by living artists.

To house the growing collections and to accommodate all the museum's activities, new galleries were added to the Oval Room during the nineteenth and twentieth centuries. But no changes were made to the existing rooms or their fittings. For modern visitors, it is like stepping back in time.

In May 2017 the restored Lorentz Lab opened to the public. This was the laboratory in which the Nobel laureate Lorentz worked for almost twenty years. Late in 2021, the beautifully restored Pieter Teyler House, which is part of the museum, was opened to the public again.

The collections and the building together constitute a unique part of Enlightenment heritage. Together they help us to interpret today's key issues as well as enabling us to look back at the past from our own time. Art and science are forged into one whole here: Teylers Museum is both Michelangelo and Einstein.

MISSIE

Teylers Museum wil de hedendaagse belangstelling voor kunst en kennis activeren vanuit zijn unieke erfenis uit de Verlichting.

Deze erfenis omvat naast uitzonderlijke collecties, een authentiek monumentaal gebouw en een rijke geschiedenis, ook een manier van denken die zich kenmerkt door een drang naar vernieuwing en ontdekking en het delen van kennis om de wereld te verbeteren.

MISSION

Teylers Museum seeks to excite the public's interest in art and knowledge by drawing on its unique heritage from the Enlightenment.

Aside from its remarkable collections, this heritage also includes an authentic monumental building, a rich history, and a mindset characterised by the pursuit of renewal and discovery and a desire to share knowledge as a way of improving the world.

P.8 VOORWOORD / PREFACE
P.12 SUBSIDIËNTEN EN BEGUNSTIGERS
P.14 VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

P.28 PUBLIEK
P.30 BEZOEKERS
P.32 PODCAST
P.34 VOGELPRACHT
P.36 ONLINE
P.38 EDUCATIE

P.42 FINANCIEEL VERSLAG
P.44 TOELICHTING OP DE JAARREKENING
P.46 LASTEN EN BATEN
P.48 SAMENVATTING JAARREKENING

P.16 PIETER TEYLLERS HUIS
P.18 DE RESTAURATIE
P.20 JOHAN NIEUWENHUIZE

P.22 MINIATUURHUIS
P.24 MINIATUURHUIS EN OPENINGSWEEK
P.26 HAARLEMSE SLEUTELFIGUREN

P.50 2021 IN BEELD

P.65	BIJLAGEN	P.70	STICHTINGEN
P.66	AANWINSTEN	P.75	ORGANOGRAM
P.68	BRUIKLENEN	P.76	PERSONEEL
		P.80	BEELDREGISTER

Allereerst een woord van welkom aan de lezer. Dit jaarverslag is het eerste onder mijn verantwoordelijkheid als algemeen directeur van het prachtige Teylers Museum. Ik nam op 1 januari 2022 het stokje over van Marjan Scharloo, die ik vanaf hier wil danken voor haar tomeloze inzet van de twintig voorgaande jaren. Onder Marjans bezielende leiding is Teylers Museum geworden wat het momenteel is: een kwalitatief hoogstaand instituut, een begrip in Nederland en daarbuiten en een publieksliefeling. De koninklijke onderscheiding die Marjan hiervoor ontving is niets anders dan een terechte waardering.

CORONA

In 2021 was de coronapandemie wederom allesbepalend. Het museum was maar liefst 24 weken gesloten. We werkten grotendeels thuis en verlengden of verschoven tentoonstellingen. Tijdens de FieldLab-pilotdagen van de Museumvereniging openden we in april drie dagen de deuren. Het was hartverwarmend dat veel bezoekers aangaven het museum te missen.

Ondanks alles hebben we met de enthousiaste inzet van alle medewerkers met online en hybride activiteiten toch veel liefhebbers bereikt. We maakten onder meer vlogs over de restauratie van Pieter Teylers Huis en de goedbeluisterde podcastreeks *Museum van de Verwondering* met Diederik Jekel en Dide Vonk. Ik wil mijn collega's zeer danken voor hun inzet en flexibiliteit. Diezelfde flexibiliteit gold externe partners, zoals bruikleengevers.

Het Ministerie van OCW steunde ons wederom genereus, waardoor we financieel overeind bleven. Ook hiervoor zijn we zeer dankbaar. De steun zal de komende jaren ook hard nodig zijn. Musea zijn veel bezoekers kwijtgeraakt en we zullen hard moeten werken om met intensieve projecten en programma's een deel van het publiek weer bij het museum te betrekken.

TENTOONSTELLINGEN

Vanaf de heropening op 5 juni konden bezoekers nog drie weken genieten van de verlengde tentoonstelling *John Constable*. De tentoonstelling werd met een 8,1 gewaardeerd, net als *Vogelpracht*, die hierop volgde. Hierbij was veel aandacht voor de maker van *The Birds of America*, John James Audubon, en zijn inzet van tot slaaf maakten. We maakten het bewust onderwerp van discussie. *Barok in Teylers* toonde werk van Italiaanse kunstenaars als Carracci, Guido Reni en Guercino. De tentoonstelling volgde uit de publicatie van de tweedelige bestandscatalogus van zeventiende- en achttiende-eeuwse Italiaanse tekeningen. Voormalig hoofdconservator Carel van Tuyll van Serooskerken schreef twee tekeningen van Teylers toe aan de wereldberoemde kunstenaar Bernini. De fototentoonstelling van Johan Nieuwenhuize begeleidde zijn prachtige fotoboek over de restauratie van Pieter Teylers Huis. De waardering voor het museum als geheel was hartverwarmend hoog met een 8,4.

SCHOLEN

Scholen, zo cruciaal voor musea, konden het museum een groot gedeelte van het jaar niet bezoeken. Om scholieren toch te bereiken hebben we gedurende de lockdown-periode verschillende programma's voor in de klas ontwikkeld. In het najaar kwam het schoolbezoek weer op gang en genoten veel scholen alsnog van een schoolprogramma in Teylers.

SAMENWERKINGEN

In 2021 ging *Inventief!* van start, waarbij Rijksmuseum Boerhaave, Universiteitsmuseum Utrecht, Nemo, het Gronings Universiteitsmuseum, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en Teylers Museum een nationaal platform voor wetenschapserfgoed ontwikkelen. Ook nemen we deel aan de door de Europese Unie ondersteunde ontwikkeling van de internationale onderzoeksdatabase DiSSCo. Hierbij worden

natuurhistorische objecten ontsloten, waaronder onze fossielencollectie. Samen met de Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen organiseerden we in november in hybride vorm de tweejaarlijkse Spaarnelezing, waarbij prof. dr. Jonathan Israel en prof. dr. Beatrice de Graaf de Verlichting duiden. In onze wens om op verschillende vlakken de diversiteit binnen het museum te vergroten, zijn we actief partner van Musea Bekennen Kleur. Op 28 mei was de eerste officiële (hybride) bijeenkomst van de Alliance of Early Universal Museums. Het voor dit jaar geplande seminar in Sint-Petersburg krijgt om voor de hand liggende redenen een andere vorm in Haarlem.

VERWERVING EN AFSTOTING

We mochten weer fraaie schenkingen aan onze collecties toevoegen, waaronder een grote groep hedendaagse tekeningen van Pieter en Marieke Sanders en, met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds, enkele bijzondere tekeningen van oude meesters en hedendaagse kunstenaars. Ook schonk Stichting Museum Enschedé een zeer vroeg model van een grote elektromagneet en schonk Jan Rutten een Tellurium, een model dat de beweging van de aarde en de maan ten opzichte van de zon weergeeft.

PIETER TEYLERS HUIS

Maar het piece de resistance was natuurlijk de voltooiing van de geslaagde restauratie van Pieter Teylers Huis. Ik wil collega's, maar ook extern betrokkenen, zeer danken voor hun tomeloze inzet. De restauratie is mogelijk gemaakt door Teylers Stichting, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, particuliere schenkers, Provincie Noord-Holland en vele andere partijen. Ook hen zijn we buitengewoon dankbaar. Eind november was de officiële, door corona afgeslankte, maar niettemin feestelijke opening door Hare Majesteit Koningin Máxima. De opening voor Haarlemmers werd in co-creatie met bij het museum betrokken 'sleutelfiguren' georganiseerd. Zij namen daarbij hun achterban mee. De oplevering van Pieter Teylers Huis is de kroon op het werk van Marjan Scharloo.

TOT SLOT

Tot slot wil ik ons publiek bedanken, dat ons bleef bezoeken, mooie berichten op onze socialmediakanalen postte of enthousiast onze podcast beluisterde. We hebben ons zeer gesteund gevoeld. Laten we hopen dat coronalockdowns achter ons liggen. Of dat men de waarde van cultuur een volgende keer anders inschat. Musea bieden aan zoveel Nederlanders op een veilige manier verwondering en inspiratie. Maak in lastige tijden gebruik van ons.

Marc de Beyer

Algemeen Directeur

First, a word of welcome to the reader. This annual report is the first for which I am responsible as director general of the wonderful Teylers Museum. On 1 January 2022, I took over the baton from Marjan Scharloo, whom I want to take this opportunity to thank for her ceaseless dedication during the last twenty years. Under Marjan's inspired leadership, Teylers Museum became what it is today: a qualitatively highly-respected institution, a household name in the Netherlands and abroad, a favourite with the public. The royal honour Marjan received for her work is nothing less than richly deserved.

CORONAVIRUS

In 2021, the coronavirus pandemic was once again in control. The museum was closed fully 24 weeks. We mostly worked from home, and extended or rescheduled exhibitions. In April, during the Museums Association's FieldLab pilot days, we opened our doors for three days. It was heart-warming to hear many visitors tell us they missed the museum.

Despite everything, the energetic efforts of all museum staff, providing online and hybrid activities, enabled us to reach many enthusiasts. We produced vlogs on the restoration of the Pieter Teyler House and the popular podcast series *Museum of Wonder* by Diederik Jekel and Dide Vonk. I want to offer my sincerest thanks to my colleagues for their commitment and flexibility. We benefited from the same flexibility on the part of our external partners, such as those providing works on loan.

The Dutch Ministry of Education, Culture and Science again provided generous support, allowing us to survive financially. For this, too, we are very grateful. The support will also be badly needed in the coming years. Museums lost many visitors and we will have to work hard on intensive projects and programmes to draw some of the public back to the museum.

EXHIBITIONS

After the museum reopened on 5 June, visitors could enjoy the *John Constable* exhibition, which was extended by three weeks. Visitors awarded the exhibition a mark of 8.1, as they did *The Splendour of Birds*, the following exhibition. This latter exhibition devoted much attention to the creator of *The Birds of America*, John James Audubon, and his use of enslaved people. We deliberately made this a subject of discussion. *Baroque at Teylers* showed work by Italian artists like Carracci, Guido Reni and Guercino. The exhibition followed from the publication of the two-part collection catalogue of seventeenth- and eighteenth-century Italian drawings. Former chief curator Carel van Tuyll van Serooskerken attributed two of Teylers Museum's drawings to the world-famous artist Bernini. An exhibition of Johan Nieuwenhuize's photography accompanied his wonderful book of photographs on the restoration of the Pieter Teyler House. The museum as a whole was given the gratifyingly high mark of 8.4.

SCHOOLS

Schools, so crucial to museums, were unable to visit the museum for a large part of the year. In order to reach students nevertheless during the lockdown period, we developed several programmes to be used in class. In the autumn, visits by school groups were once again possible and many schools were able to enjoy a school programme at Teylers after all.

COLLABORATIONS

In 2021, *Inventief!* began, in which Rijksmuseum Boerhaave, the University Museum Utrecht, NEMO, the University Museum Groningen, the Cultural Heritage Agency and Teylers Museum developed a national platform for science heritage. We are also participating in the development of the international research database DiSSCo, which is supported by the European Union. Through this database, objects of natural history, including our fossil collection, are made accessible. Last November, in cooperation with the Royal Holland Society of Sciences and Humanities, we organized, in hybrid form, the biennial Spaarne Lecture, in which Prof. Dr. Jonathan Israel and Prof. Dr. Beatrice de Graaf gave their interpretations of the Enlightenment. In accordance with our wish to enhance the museum's diversity in various areas, we are an active partner of Musea Bekennen Kleur [Museums showing their colours]. On 28 May, the first official (hybrid) meeting of the Alliance of Early Universal Museums took place. For obvious reasons, the seminar planned for Saint Petersburg this year will be given a different format in Haarlem.

ACQUISITIONS AND DISPOSALS

We were once again able to add beautiful donations to our collections, including a large group of contemporary drawings from Pieter en Marieke Sanders and, with support from the Friends of Teylers Museum Fund, several remarkable drawings by Old Masters and contemporary artists. Stichting Museum Enschedé also donated a very early model of a large electromagnet and Jan Rutten gifted a tellurium, a model showing the movements of the earth and moon in relation to the sun.

THE PIETER TEYLER HOUSE

The pièce de résistance, however, was of course the completion of the successful restoration of the Pieter Teyler House. I want to express my sincerest thanks to my colleagues and also those involved externally for their tireless efforts. The restoration was made possible by the Teylers Stichting, the Cultural Heritage Agency, private contributors, the Province of North Holland and many others. We are also sincerely grateful to them. The official opening by Her Majesty Queen Máxima took place in late November, trimmed down due to the coronavirus, but nevertheless festive. The opening for the residents of Haarlem was organized in co-creation with 'key figures' involved with the museum. They brought their supporters along to the occasion. The completion of the Pieter Teyler House is the jewel in the crown of Marjan Scharloo's work.

IN CONCLUSION

In conclusion, I want to thank our public, who have continued to visit us, post lovely notices on our social media sites or enthusiastically listen to our podcast. We have felt their strong support. Hopefully, the corona lockdowns are now behind us. Hopefully, too, another time the value of culture will be more highly estimated. Museums provide wonder and inspiration to so many Dutch people in a safe way. Make use of us in difficult times.

Marc de Beyer
Director general

Subsidiënten
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Structurele begunstigers
Teylers Stichting Teylers Museum Vrienden Fonds American Friends of Teylers Museum / The Netherland-America Foundation
Hoofdbegunstiger
VriendenLoterij
Ten behoeve van de tentoonstellingen
Fonds 21 Mondriaan Fonds Turing Foundation VriendenLoterij Prins Bernhard Cultuurfonds Gemeente Haarlem Teylers Museum Vrienden Fonds
Sponsors
Parcom Capital
Ten behoeve van de Jaap van der Veen / Teylers Museum Prize for the Contemporary Art Medal
Dhr. J. van der Veen
Ten behoeve van de collecties
Dhr. en mevr. Bergen-van Nierop Dhr. M. de Clercq Collectie H-T Mevr. A. Jol Dhr. L. Jol Dhr. M.J. van Laake en mevr. E. Gevers Dhr. L. Lennaerts Dhr. G.E. Loudon Dhr. A. van der Made Mevr. A. Pilon Mevr. M.J. Rekoert (legaat) Pieter en Marieke Sanders Collectie Dhr. J. Stobbe Dhr. B. Spoorenberg (legaat) Teylers Museum Vrienden Fonds Firma Venrooy VriendenLoterij Erven dhr. N. Wijnberg Mevr. N. de Wilde-Reinhold Mevr. E.J. Zetteler

Teylers Museum Vrienden Fonds
Pieter Teyler Kring
Dhr. B. Beerens Dhr. en mevr. Boer Dhr. en mevr. Bosch Dhr. A.Ph.J. de Haseth Möller Dhr. en mevr. De Rooij-Geerlings Dhr. en mevr. Storm-Boender Dhr. en mevr. Verhees Dhr. en mevr. Westerink- Heijmeijer
Lorentz Kring
Dhr. en mevr. Van Diggelen Dhr. en mevr. Eenhoorn Dhr. en mevr. De Groot Dhr. en mevr. Hoogeland-Hellinga Dhr. en mevr. Lindenbergh-Sluis Dhr. en mevr. Reesink-Kraal Mevr. A.M.H.G. van Rijssel Dhr. en mevr. Storm-Boender Dhr. en mevr. Vermeulen-Haanappel Dhr. en mevr. Van Wijk-van Ittersum
Wybrand Hendriks Kring
Boonstra Heijmeijer Makelaars Dhr. en mevr. Brandwijk Dhr. H.G. Gramberg en dhr. P.C.J. van Agtmaal Dhr. en mevr. Hooft Graafland Dhr. en mevr. Michels-de Groot Ribbink Van den Hoek Familie Stichting Spaarnepot StyleMathôt Dhr. en mevr. Teves-van Arkel
Sterrenwacht
Dhr. en mevr. Ankersmit-Taminiau Dhr. en mevr. Van den Berg-Diamant Dhr. en mevr. Beyer-Lazonder Dhr. en mevr. Bijvoet-van Oosterom Dhr. D. van den Broek Dhr. en mevr. Cadée-Coenen Dekker & Van Velzen Dhr. en mevr. Van Es-Smuling Dhr. en mevr. Van Geen-Gratama Dhr. en mevr. De Geus-de Laer Kronig Dhr. en mevr. Oosterhuis-van 't Haaff Mevr. P.A.Th. Hazen Dhr. en mevr. Hendrix-Alessie Dhr. H. Heringa Dhr. en mevr. Van Hoeken-Klinkenberg

Dhr. en mevr. Hovinga-Van Eijdsen Dames Korevaar-Streefkerk Dhr. drs. W.G.E. Kuyck Dhr. en mevr. Van der Leij-Lokker Dhr. en mevr. Loudon Dhr. en mevr. Molkenboer Mevr. L.P. de Ridder Dhr. en mevr. Rogaar-Burlage Mevr. J.I. Smith Dhr. T. Tim Dhr. en mevr. Vogelzang Mevr. D.E. van Vredenburg Mevr. J.M. Wagenaar-Bok Mevr. A.M.H. Wilhelmus-Koning Mevr. G.M. Zondervan-Hop
Bijzondere vriend
Dhr. en mevr. Boersma-Hulshoff Dhr. J.H.E. Bok Dhr. en mevr. Broese van Groenou Collectie H-T Dhr. en mevr. Dekker-Noorduyn Dhr. en mevr. Van den Eijnde Dhr. en mevr. Ellis-Adam Dhr. en mevr. Erb Dhr. en mevr. Geers-de Haas Dhr. A. Grooten Dhr. L.H. Hermkens Dhr. en mevr. 't Hooft Dhr. en mevr. Hoogland-Snackers IMBEMA Holland BV Dhr. en mevr. Jongejan-Hogenstijn Dhr. M.D.J.W.M. Karel Dhr. en mevr. Kohnstamm-Fockens Dhr. en mevr. Korthals Altes-Prins Dhr. J.H.A. Leemreize Dhr. en mevr. Lurvink Maarten Weldam Stichting Dhr. en mevr. Mourik-Loos Dhr. en mevr. Mulder Dhr. P.A. Nabben Mevr. M.Th. Naber Dhr. en mevr. O’Kelly Dhr. en mevr. Pas-Dignum Mevr. J.W.M. de Reus Dhr. A.A.J.M. Schaper Dhr. J.H. Schröder Schoonmaakbedrijf De Spiegel Dhr. en mevr. Van Tetering-Brom Dhr. J.J. Thöne

Dhr. J.M.N. Vereecken Dhr. en mevr. Verschuijl- van Aardenne Dhr. en mevr. Versluis-Van der Velde Munthandel Verschoor Dhr. O.R. Visser Dhr. D. Wagenborg Mevr. M. Zegers-Mense
Jaarlijks ontvangt het Teylers Museum Vrienden Fonds schenkingen van particulieren en instellingen die anoniem wensen te blijven. Bij dezen eert het museum alle schenkers.
De particulieren en fondsen die bijgedragen hebben aan de restauratie van Pieter Teylers Huis staan vermeld op pagina 27.

Ook in 2021 heeft de coronapandemie de programmering van Teylers Museum danig verstoord. Desalniettemin is de Raad van Toezicht trots op de directie en de medewerkers van het museum: uit dit jaarverslag blijkt overduidelijk dat 2021 geen verloren jaar is geweest. De mate waarin het museum zichtbaar was zegt iets over de ambities en drijfveren van de medewerkers. De tentoonstellingen *John Constable* en *Vogelpracht* zijn qua bezoekersaantallen (zeer) succesvol geweest. Nieuwe initiatieven zoals de populaire podcasts bleken goed te werken. En ook is de restauratie van Pieter Teylers Huis op tijd én binnen budget uitgevoerd! De penningmeester was nauw betrokken bij de financiële afwikkeling ervan.

Prof. dr. Wim van Saarloos heeft in 2021 de Raad na ruim acht jaar lidmaatschap verlaten. Wij zullen hem en zijn inbreng, vaak vanuit zijn wetenschappelijke achtergrond, zeer missen. Wim van Saarloos is opgevolgd door dr. Jorrit Kelder, verbonden aan de Universiteit Leiden, met een oudheidkundige achtergrond. De Raad verheugt zich op de inbreng van Jorrit Kelder en is enthousiast dat zijn wetenschapsterrein in de Raad vertegenwoordigd is.

Begin 2021 gaf Marjan Scharloo aan dat zij, na ruim twintig jaar, aan het einde van het jaar zou stoppen als directeur. Daarmee begon voor de Raad een intensief traject op weg naar een passende opvolger. In de zomer heeft de Raad samen met twee MT-leden gesprekken gevoerd met verschillende kandidaten. De Raad koos unaniem, met instemming van de ondernemingsraad, voor Marc de Beyer, op dat moment directeur van Museum Gouda.

In maart stelde de Raad de jaarrekening over 2020 vast. Daarin werd duidelijk dat de coronasteun van het ministerie van OCW cruciaal is geweest voor het financieel gezond blijven van het museum. Ook in 2021 was het geruststellend om te zien dat de Rijksoverheid het belang van Teylers Museum bleef onderschrijven met coronasteun. In november werd de begroting vastgesteld, die, mede vanwege deze financiële bijdrage om het verlies aan inkomsten op te vangen, nog steeds van een gezonde organisatie getuigt. Een warm woord van dank richting het ministerie is zeer op zijn plaats.

John James Audubon was de auteur van *The Birds of America*, dat de basis vormde van de tentoonstelling *Vogelpracht*. Naar aanleiding van zijn historie als slavenhouder, hebben Raad en museum gesproken over de juiste aandacht voor dit onderwerp in de tentoonstelling. Het vergroten van diversiteit en inclusie binnen het museum (t.a.v. tentoonstellingen, medewerkers, bezoekers) is een continu gesprek. Het is verheugend dat de negen sleutelfiguren, die betrokken zijn bij het museum, zeer verschillende achtergronden hebben, zowel qua cultuur, geaardheid als inhoudelijke kennis. De Raad vindt diversiteit en inclusie een belangrijke ontwikkeling voor de toekomst van het museum.

De opening in november van Pieter Teylers Huis door Koningin Máxima was het hoogtepunt van het jaar. De koningin was zichtbaar onder de indruk van de restauratie en de schatten die het museum herbergt. De opening was de kroon op het werk van Marjan Scharloo. Zij werd na het vertrek van de koningin overvallen door burgemeester Wienen, die haar in bijzijn van haar familie koninklijk onderscheidde voor haar twintigjarig werk voor het museum. De Raad feliciteert Marjan hiermee van harte!

De Raad ziet uit naar normalisering van de werkzaamheden in 2022 en hoopt, nu dat fysiek weer mogelijk is, de contacten met Teylers Stichting en het Vrienden Fonds verder te versterken.

DHR. DRS. S. KAATEE

VOORZITTER
(17-03-2020 / 16-03-2024)
DIRECTEUR-GENERAAL WERK
MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN
EN WERKGELEGENHEID
BESTUURLID JANNA BOSSELAARFONDS

MEVR. C. QUADDEKKER

LID
(14-03-2019 / 13-03-2023)
RECTOR-BESTUURDER
LYCEUM SANCTA MARIA HAARLEM

DHR. DR. JORRIT KELDER

LID
(15-06-2021 / 15-06-2025)
SENIOR SUBSIDIEADVISEUR
STRATEGISCHE EN ACADEMISCHE
ZAKEN UNIVERSITEIT LEIDEN

**DHR. PROF. DR. IR.
W. VAN SAARLOOS**

LID
(21-09-2012 / 15-06-2021)
HOOGLEERAAR THEORETISCHE
NATUURKUNDE UNIVERSITEIT LEIDEN
VOORZITTER T02 REVIEW COMMITTEE MINISTERIE
ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT
LID WETENSCHAPPELIJKE RAAD INSTITUUT GAK
LID SCIENCE ADVISORY BOARD MAX PLANK INSTITUTE
FÜR DYNAMIK KOMPLEXER SYSTEME
VICEPRESIDENT EUROPEAN ACADEMIES SCIENCE
ADVISORY COUNCIL (EASAC)
LID RAAD VAN TOEZICHT RIJKSUNIVERSITEIT
GRONINGEN

DHR. MR. E.H. HUISMAN

VICEVOORZITTER
NAMENS TEYLERS STICHTING
(01-01-2015 / 31-12-2022)
NOTARIS BIJ HUISMAN,
HOOGENDOORN & WIERINGA NOTARISSSEN
BESTUURLID STICHTING ROODENBURG VAN LOOY
BESTUURLID STICHTING FONDS VAN WIJLEN
DR. JACOBUS VAN ZANTEN

DHR. MR. N. TEVES

LID
NAMENS TEYLERS STICHTING
(01-01-2016 / 31-12-2023)
CO-CEO FINTAGE HOUSE
DIRECTEUR DOOPSGEZIND
PREDIKFONDS HAARLEM

MEVR. DRS. C.E. VISSER

PENNINGMEESTER
(14-03-2019 / 13-03-2023)
VICEVOORZITTER RAAD VAN BESTUUR NWO
BESTUURLID STICHTING ALBRON

Begin 2021 werden de laatste werkzaamheden voor de bouwkundige restauratie van Pieter Teylers Huis uitgevoerd. Op 4 maart werd het casco opgeleverd door de aannemers en overgedragen aan Teylers Museum. Al veel eerder is er uitgebreid onderzoek gedaan naar alle verfkleuren die ooit op al het houtwerk zijn aangebracht. De gevonden verflaagjes zijn in een laboratorium onderzocht en gecombineerd met archiefonderzoek kon worden vastgesteld uit welke periodes ze kwamen. In 2021 zijn de kleuren gekozen. Op de begane grond sluiten de kleuren aan bij de tijd waarin het museum werd opgericht, eind achttiende eeuw. Op de eerste verdieping gaan de kleuren terug naar circa 1750, de tijd dat Pieter Teyler nog leefde.

Terwijl de schilders hun proeven opzetten om de gekozen verfkleuren te testen, zijn passende stoffen voor wandbespanning, raamdecoratie en stoelen uitgezocht. De Grote Zaal in het huis is daarbij volledig in ere hersteld: het hout is teruggebracht naar een lichtere kleur, het bijzondere Deventer vloerkleed gerestaureerd en op basis van archiefonderzoek en bestaande stofstalen is een groene moiré zijde geproduceerd, zoals die er bij de opening van de Ovale Zaal (met dezelfde groene gordijnen!) heeft gehangen. Ook de binnenplaats is aangepakt naar goed voorbeeld: het schilderij van kastelein Wybrand Hendriks, die zelf van 1785 tot 1820 in het huis woonde en werkte.

Voor de inrichting is zoveel mogelijk uitgegaan van meubels en objecten die afkomstig zijn uit het huis. Sommige worden zelfs genoemd in inventarislijsten of rekeningen uit de achttiende eeuw. Een groot aantal restauratoren heeft ervoor gezorgd dat deze stoelen, kasten, schilderijen, spiegels, etc. opgeknapt en veilig in het huis te bewonderen zijn. Er zijn ook leuke verrassingen opgedoken. Zo bleek een van de kroonluchters een zeldzaam Engels exemplaar te zijn. In de lade van een lessenaar werd een stempel met Teylers wapenschild gevonden, die te dateren is naar halverwege de achttiende eeuw en zeer waarschijnlijk van Pieter Teyler zelf was.

Voor de publieksbeleving is gewerkt aan een inhoudelijke invulling van de themakamers op de begane grond, om het verhaal over de idealen van Pieter Teyler te vertellen. Zo is onder andere het testament (met een begeleidende moderne vertaling) samen met Teylers inktstel in een vitrine te zien, heeft kunstenaar Philip Akkerman zes portretten van Teyler getekend en worden bezoekers in de Grote Zaal door een gastheer of -vrouw geattendeerd op citaten die het belang van de Verlichting onderstrepen. Rondom het miniatuurhuis is op vijf thematische schermen een film te zien over de woelige wereld waarin Teyler leefde. In de laatste kamer is een interactieve installatie gebouwd, waarmee bezoekers kunnen reflecteren op de Verlichtingsquotes.

In opdracht van het museum bracht kunstenaar en fotograaf Johan Nieuwenhuize (1980) als eerste 'artist in residence' de laatste twee jaar van de restauratie van Pieter Teylers Huis in beeld. Het doel van dit project was tweeledig. Allereerst betrof het een kunstopdracht: Nieuwenhuize kreeg de vrije hand om zijn eigen foto's in het huis te maken ten behoeve van een kunstenaarsboek, dat verscheen bij de opening van het huis. Daarnaast maakte hij documentaire foto's om het verloop van de restauratie vast te leggen. In het Prentenkabinet van Teylers Museum was van 20 november 2021 tot en met 15 mei 2022 een selectie van zijn foto's te zien.

Boek en tentoonstelling tonen de ingrijpende werkzaamheden én detailfoto's van het huis. Uit een grote database met deze detailfoto's rangschikte het publiek de foto's via een online beeldonderzoek als 'emotioneel' of 'rationeel'. Deze vraag hing samen met de overgangsperiode tussen het rationalisme van de Verlichting en de emotie van de Romantiek: het geboortemoment van Teylers Museum.

21

SCHILDERIJ-
EN PRENTLIJSTEN

60

LOSSE STUKJES HOUT
EN LATTEN PER KAMER
(LAMBRISERINGEN,
LUIKEN)

6700

BAKSTEENSTRIPJES
(ENGELS FABRICAAT)

CA. 1,5 M2

BLADLOOD

50

ZANDSTEENPLAATJES
VOOR DE BEKLEDING
VOORGEVEL
(ENGELS FABRICAAT)

47

RAMEN MET KLEINE
ROEDENVERDELING

(IEDER RAAM IS 10-DELIG
EN HEEFT EEN ANDERE KLEUR
VERF AAN BUITENZIJDE
EN BINNENKANT)

4800

DAKPANNEN
(DUITS FABRICAAT)

4500

GEEL GEMÊLEERDE
KLINKERTJES
(ENGELS FABRICAAT)

28

DEUREN

20

KLEUREN VERF

180

MARMEREN PLAATJES
(BELGISCH FABRICAAT)

500

TEGELTJES
(WITJES, NEDERLANDS
FABRICAAT)

MINIATUURHUIS

Terwijl de restauratie en inrichting van Pieter Teylers Huis zijn voltooiing naderde, was een ander team hard aan het werk om een miniatuurversie (schaal 1:12) van het woonhuis van Pieter Teyler te bouwen. De kleine versie van het huis toont de situatie zoals deze was op 8 april 1778, de sterfdag van Teyler. Jet Pijzel, deskundige op het gebied van achttiende-eeuwse interieurs en poppenhuizen, deed het onderzoek en de inhoudelijke coördinatie. Ze baseerde zich onder andere op de inventarislijsten uit het huis, die ook gebruikt werden voor het echte huis. Wie goed zoekt, kan een geldkist en penningenkastje van Pieter Teyler terugvinden in het grote huis – of andersom.

Waar oudere poppenhuizen alleen frontaal te bewonderen waren, is het bijzondere van het miniatuur-Pieter Teylers Huis dat het hele huis nagebouwd is, waardoor bezoekers het rondom kunnen bekijken. Een klein team van ervaren en zeer kundige miniaturbouwers ging enthousiast van start. Hun opdracht was om te werken naar voorbeeld van zo veel mogelijk authentiek materiaal. Duizenden gebakken ministenen uit Engeland, loden daklijsten, handgefreesde houten lambriseringen: ieder onderdeel werd speciaal geselecteerd, uitgezocht, besteld en gemaakt. Het prachtige stucwerk, de trapspijltjes, het houtsnijwerk van de vestibule, de halbank en de twee beelden op de binnenplaats werden geprint in 3D.

TEAM MINIATUURHUISBOUWERS

BERT AARTS

STENEN, DAKEN, RAMEN

STEVEN VAN DEN BERG

CASCO BOUW

MAAIKE DE BIE

OVERALL PROJECTLEIDING

FRED DEN BOER

SCHILDERWERK, ELECTRA

ALOYSE HOEKSTRA

INTERIEURBOUW, MEUBILAIR EN

COÖRDINATIE MEUBILAIRTEAM

WENDY JANSEN

PROJECTLEIDING

JET PIJZEL-DOMMISSE

INHOUDELIJKE COÖRDINATIE, ONDERZOEK

GEDO VOORN

TRAPPENHUIS, HOUTWERK, 3D PRINTWERK

OPENINGSWEEK

Van 27 november tot en met 4 december vond de openingsweek van het huis plaats. Ondanks de aangescherpte coronamaatregelen konden alle openingen doorgaan, zij het in zeer aangepaste vorm en met veel minder aanwezigen dan vooraf gepland. Op zaterdag 27 november waren medewerkers van het museum en de specialisten en vaklieden die hebben bijgedragen de eersten die het huis kwamen bewonderen. Op maandag 29 november werd de binnen- en buitenlandse pers ontvangen.

Kroon op het werk was de officiële opening van het huis door Hare Majesteit Koningin Máxima op dinsdag 30 november. Na een programma in de Gehoorzaal, opende Hare Majesteit samen met directeur Marjan Scharloo een gouden gordijn voor de deur naar het huis in de Ovale Zaal. De koningin kreeg vervolgens een rondleiding door het huis en sprak met betrokkenen.

De rest van de week waren er feestelijke openingen voor Vrienden en relaties van het museum. Op zaterdag 4 december werd 's ochtends een groep influencers ontvangen. Daarna opende het huis op bijzondere wijze voor Haarlemmers. Daarvoor ontwikkelden zogenaamde Haarlemse 'sleutelfiguren' (zie p. 26) een programma waarbij zij hun eigen achterban mee naar het museum namen. Ook lezers van het Haarlems Dagblad waren welkom op deze opening. Een dag later, op 5 december, opende het huis zijn deuren voor het publiek.

Een betere wereld, voor iedereen. Dat is wat Pieter Teyler nastreefde met zijn nalatenschap. Teyler was niet alleen een idealist, maar ook een ‘doener’ met praktische doelen, zoals zorg voor de ander. Ook wilde hij de studie naar de rol van godsdienst en godsdienstvrijheid binnen de vrije samenleving stimuleren. Tot slot wilde hij met zijn nalatenschap onderzoek aanmoedigen op gebied van kunst en wetenschap.

Op basis van dit gedachtegoed - met de opening van Pieter Teylers Huis als startpunt - is Teylers Museum in de zomer van 2021 een speciaal project gestart met als doel brede groepen uit Haarlem te betrekken bij het museum. Er is contact gezocht met ‘sleutelfiguren’ uit verschillende wijken in Haarlem die zich als een ‘Teyler van nu’ inzetten voor de samenleving. Van muziekdocent Vincent Lamers tot Edna Konadu, die activiteiten organiseert voor multiculturele meiden. Van woordkunstenaar Mike Warners tot Neide Bastos, die met haar stichting kinderen kennis laat maken met kunst en zo hun creativiteit bevordert.

Met de sleutelfiguren is van gedachte gewisseld over Teylers idealen en die van henzelf. Van daaruit is in een proces van co-creatie een programma opgezet voor een speciale opening voor Haarlemmers. Na de officiële opening door wethouder cultuur van de Gemeente Haarlem Marie-Thérèse Meijs en kinderburgemeester Yusuf Aypek, gingen de sleutelfiguren in gesprek met presentator Frank Boode. Ze spraken over hun drijfveren, over op welke manier ze zich verbonden voelen met Teyler en wat zijn huis voor de stad kan betekenen. De waardevolle en plezierige samenwerking vormt de basis voor verdere projecten die zij voor en met het museum gaan ontwikkelen.

De restauratie van Pieter Teylers Huis was een enorme klus, waaraan talloze partijen en medewerkers met veel enthousiasme hebben meegewerkt. Veel specialisten op het gebied van restauratie en installatie hebben in goede samenwerking een prachtig resultaat weten te bereiken.

Uiteraard was dit alles niet mogelijk geweest zonder de bijdragen van de vele particulieren en fondsen.

BEGUNSTIGERS TEN BEHOEVE VAN HET MASTERPLAN PIETER TEYLERS HUIS

RIJKSDIENST VOOR HET CULTUREEL ERFGOED
MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP
PROVINCIE NOORD-HOLLAND
DE HEREN H. VAN AGGELEN EN M.P. DE HAAS (LEGAAT)
VRIENDENLOTERIJ
TBI FUNDATIE
GEMEENTE HAARLEM
STICHTING HARTWIG FOUNDATION
TEYLERS STICHTING
CLEVELAND MUSEUM OF ART
GETTY MUSEUM LOS ANGELES
STICHTING MR. CORNELIS ROOZEN FONDS
DON QUIXOTE II FOUNDATION
BROOK FOUNDATION
STICHTING DRS. COR VAN ZADELHOFF FONDS
DOOPSGEZIND PREDIKFONDS HAARLEM
DE HEER F.W.A. BEELARTS VAN BLOKLAND (LEGAAT)
ASKLEPIOS (LEGAAT)
STICHTING DIORAPHTÉ
AMSTERDAMSE DOOPSGEZINDE VRIENDEN
FONDS VAN ZANTEN
STICHTING MONUMENTENBEHOUD HAARLEM
ITTERWIJK HOLDING B.V.
SCHERMERHORN ANTIEKE SCHOUWEN
PIETER TEYLER KRING EN WYBRAND HENDRIKS KRING
TEYLERS MUSEUM VRIENDEN FONDS

PUBLIEK

Very interesting! Everything is so nicely displayed! I could stay for hours there and still be as amazed as I was when I first walked in. Recommended for sure!

GOOGLE REVIEW

Mis jullie ook! Veel meer dan ik verwachtte. Maar tis ff niet anders. Sterkte jullie!.

REACTIE OP
INSTAGRAM

Ongeacht in hoeveel musea ik geweest ben, Teylers heeft altijd een speciaal plekje in mijn hart. Het belichaamt alles wat van kleins af aan mijn interesse had, en me ertoe gezet heeft een wetenschappelijke carrière te volgen.

REACTIE OP
INSTAGRAM

Ondanks het feit dat de musea in 2021 maar liefst 24 weken gesloten waren, verwelkomde Teylers Museum toch nog 59.692 bezoekers. Ten opzichte van 2020 (zestien weken gesloten) is dat een daling van zo'n 15%. Als de deuren geopend waren, konden er door de maatregelen minder mensen ontvangen worden, maar dat er duidelijk behoefte was aan een museumbezoek bleek uit het feit dat de (beperkte) tijdsloten over het algemeen volgeboekt waren. Ook tijdens de pilot van de Museumvereniging, op 21, 22 en 23 april, waren de beschikbare tickets snel uitverkocht. Teylers Museum was geselecteerd voor deze pilot, onderdeel van het plan waarmee het ministerie van OCW de inzet wilde onderzoeken van sneltesten in de culturele sector. Het bleek duidelijk dat mensen het ervoor over hadden om zich te laten testen en zo de tentoonstelling *John Constable* te kunnen bezoeken.

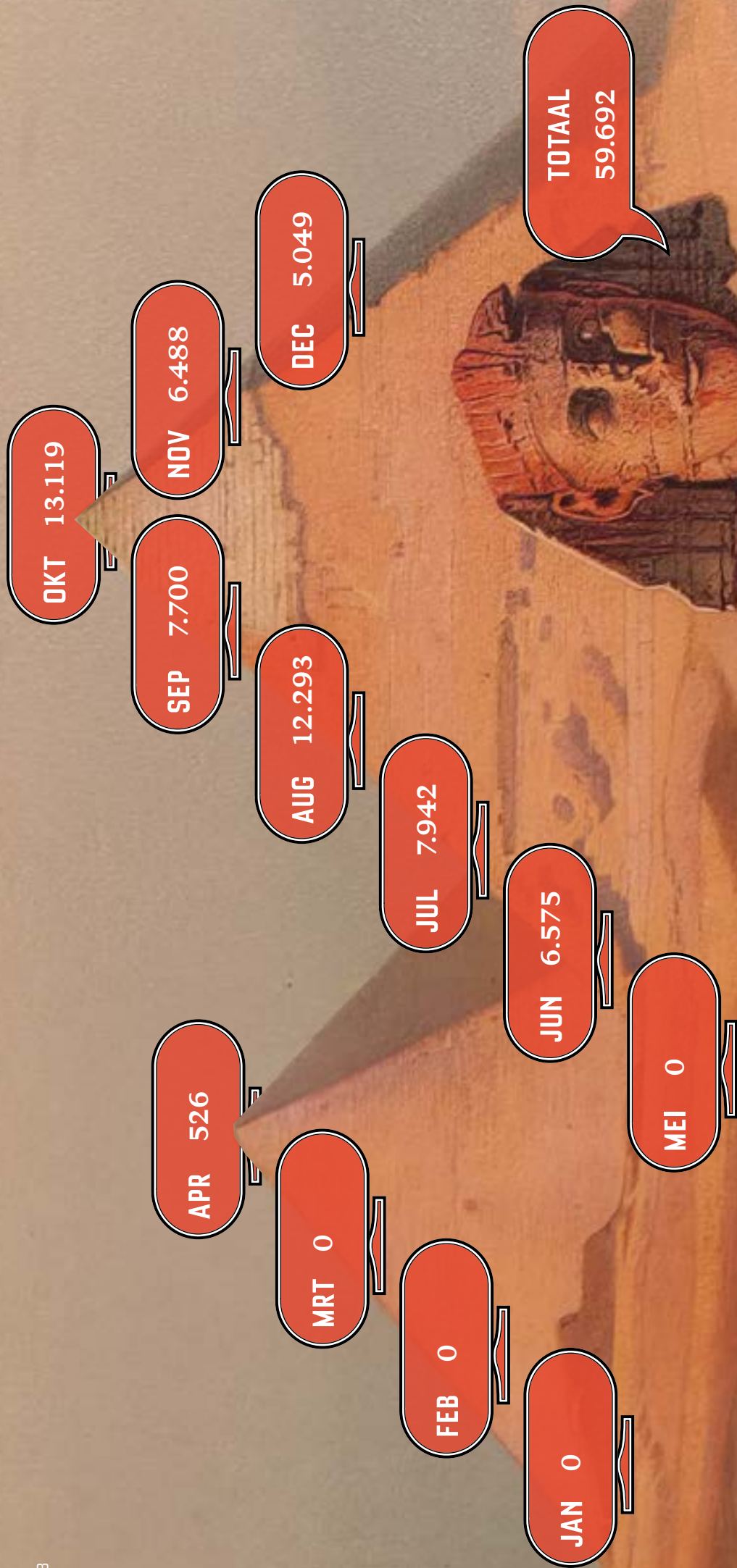
PUBLIEKSONDERZOEK

Tijdens *John Constable* (vanwege de sluiting slechts drie weken te zien geweest in 2021) bracht 13% van de bezoekers voor het eerst een bezoek aan Teylers Museum. Een laag percentage, dat mogelijk het gevolg is van het overheidsbeleid om zo min mogelijk te reizen. Het publiek bestond voornamelijk uit kunstliefhebbers die vaker in het museum geweest waren en die speciaal voor *John Constable* kwamen (75,6%). Bij *Vogelpracht* kwam 36% voor het eerst, ook nog minder dan het gemiddelde, dat rond de 45% ligt. Het percentage mensen dat speciaal voor *Vogelpracht* kwam lag veel lager dan bij *John Constable*: 35,9%. De meeste mensen kwamen voor de combinatie van *Vogelpracht* en gebouw. De tentoonstelling trok in de zomer veel gezinnen, maar het jaar was niet bovengemiddeld wat betreft jonge bezoekers: 14,4% van de bezoekers was onder de achttien jaar (rond het gemiddelde).

De waardering van het museum als geheel was met een 8,4 hoger dan gemiddeld en ook de tentoonstellingen werden zeer goed beoordeeld, allebei met een 8,1. Het grootste percentage bezoekers (32,9%) was tussen de 61 en de 70 jaar oud, gevolgd door 24,6% tussen de 51 en de 60. Meer vrouwen dan mannen bezochten het museum en het gros van de bezoekers (48,6%) kwam uit Noord-Holland, gevolgd door Zuid-Holland (16,9%). Het percentage internationale bezoekers bleef met circa 1,5% laag. Voor de coronacrisis was dat 10%.

86,3% van de bezoekers beveelt het museum zeker aan en 82% komt zeker of waarschijnlijk terug, een prachtig resultaat.

BEZOEKCIJFERS 2021

In de sluitingsperiode werd de podcast *Museum van de Verwondering* gelanceerd. De podcast is uitermate geschikt om het verhaal van het ontstaan van Teylers Museum en de brede collecties over het voetlicht te brengen. Het museum bleef er in coronatijd mee onder de aandacht, maar de podcast is ook duurzaam: het medium wint nog steeds aan populariteit, ook onder een jongere doelgroep, en de podcasts kunnen de komende jaren gebruikt blijven worden.

Podcast- en theatermaker Dide Vonk en wetenschapsjournalist en 'episch' Teylersfan Diederik Jekel nemen de luisteraar in de negendelige serie mee door het museum. Diederik en Dide ontmoeten ook medewerkers van het museum, die vertellen waar hún hart sneller van gaat kloppen. De achtergrondverhalen over gebouw en collectie, verteld vanuit de kennis en verwondering van Diederik Jekel, leverden in 2021 meer dan 14.000 downloads op. Nog mooier waren de vele positieve reacties, zowel van vaste bezoekers als van mensen die nog nooit in het museum geweest waren en nieuwsgierig werden.

In december verscheen er een introductie-aflevering over Pieter Teylers Huis, die in het voorjaar van 2022 een vervolg krijgt met drie nieuwe afleveringen.

Ik wandelde door de schaarse natuur van Haarlemmermeer met oortjes in en inhaleerde jullie podcasts stuk voor stuk. (..) Jullie podcast was een omwenteling. Ik realiseerde mij dat ik mijn ogen altijd goed gebruikte, maar mij nooit verdiepte in wát ik zag.

MAIL VAN EEN LUISTERAAR

Wauw @DiederikJekel! De podcast van @TEYLERS is echt fantastisch. Morgen ga ik er heen en ik moet nog één aflevering. Het is een prachtige toevoeging aan het bezoek. Zo jammer dat ik niet zomaar het depot in mag of als boekenverslaafde de boeken mag bekijken.

REACTIE VIA TWITTER

@teylersmuseum Gisteravond nog geluisterd, ze stonden er net op. Heerlijk om naar te luisteren. Het zorgt bij mij voor driedubbel zoveel zin om het museum te bezoeken zodra het weer kan. Wat een enthousiasme. De verhalen illustreren alvast de sfeer op onderhoudende wijze. Hulde!!

REACTIE VIA INSTAGRAM

Vogelpracht is in coronatijd bedacht en ontwikkeld en bevat voornamelijk werk uit eigen collectie. Voor het eerst in dertien jaar werd Teylers topstuk *The Birds of America* van John James Audubon weer getoond, samen met prachtige publicaties van Buffon, Gould, Catesby, Le Vaillant en Nozeman en ook kleurrijke tekeningen uit de kunstcollectie van Schouman en Van Trigt. Opgezette vogels van Naturalis maakten de vogelpracht compleet, samen met een nieuw werk van de Haarlemse taxidermisten Darwin, Sinke & Van Tongeren. Zij lieten zich inspireren door de iconische flamingo uit *The Birds of America*. Ook in de entreehal was een werk van hen te zien: een in het oog springende kooi met twintig verschillende kromsnavels.

De tentoonstelling liet zien hoe de vogelstudies in de negentiende eeuw veranderden doordat onderzoekers voor het eerst zelf de natuur in gingen. De afbeeldingen werden hierdoor veel levens-echter. Ook de veranderde biodiversiteit in het vogelparadijs ten opzichte van tweehonderd jaar geleden, werd duidelijk. Kinderen konden op zoek naar de verschillen in de vogelwereld tussen vroeger en nu. Bioloog en presentator Camilla Dreef, ambassadeur van de Vogelbescherming, werkte mee en legde de bezoekers op film prikkelende stellingen voor.

Er was veel aandacht voor *Vogelpracht*, niet in de laatste plaats voor John James Audubon, de centrale figuur in de tentoonstelling. Lang is Audubon als ‘superheld’ op een voetstuk geplaatst. Tegenwoordig is de geschiedschrijving over hem genuanceerder en completer en is er meer ruimte voor kritiek en voor de bijdragen van anderen aan zijn werk, zoals zijn vrouw, zonen én tot slaaf maakten. Audubons betrokkenheid bij slavernij kreeg nadrukkelijk aandacht in de tentoonstelling, daarbij geadviseerd door Aspha Bijnaar met wie het museum ook samenwerkt bij het platform Musea Bekennen Kleur. De schaduwzijde van Audubon werd onderwerp van gesprek in Teylers Magazijn en tijdens de Vriendenbijeenkomst. Ook verscheen er een artikel over in de Volkskrant.

Vogelpracht werd gemaakt in samenwerking met de Vogelbescherming, Sovon Vogelonderzoek en prof. dr. Louise Vet en kwam tot stand dankzij een legaat van Marjon Rekoert en een bijdrage van het Teylers Museum Vrienden Fonds.

Het complete overzicht van bruikleengevers is terug te vinden in de bijlagen.

Online was het een heel goed jaar voor Teylers Museum: het aantal volgers op de sociale kanalen groeide gestaag door. De podcast *Museum van de Verwondering* werd meer dan 14.000 keer gedownload en zorgde voor veel positieve reacties. Ook de reeks korte filmpjes met specialisten die werkten in Pieter Teylers Huis werd zeer gewaardeerd. Een video van een specialist die met een zogenaamd kruishout een ovaal sierstucwerk op het plafond van Pieter Teylers Huis maakt, ging viral en werd meer dan 65.000 keer bekeken. De website is ruim 400.000 keer bezocht. Opvallend is dat ondanks de lange sluiting van het museum in 2021 het aantal bezoekers aan de website amper gedaald is. Door gevarieerde en mooie content aan te bieden heeft het museum het online publiek weten vast te houden.

Teylers is op alle belangrijke sociale media actief. Via Facebook, Twitter, Instagram, YouTube en Pinterest deelt het museum verrassende verhalen en wordt de veelzijdige collectie uitgelicht. Vooral de kunstcollectie, de bijzondere afbeeldingen uit de boekencollectie en prachtige foto's van het gebouw zorgen voor online betrokkenheid. Het aantal volgers op Instagram passeerde dit jaar de grens van 20.000. Het delen van persberichten en vacatures heeft op LinkedIn gezorgd voor een mooie groei. Ook het aantal digitale nieuwsbriefontvangers groeide. Bijzonder, omdat normaal gesproken bezoekers zich voor de nieuwsbrief aanmelden aan bij de aankoop van een ticket.

In 2021 draaide er een doorlopende online campagne, waardoor mensen geattendeerd werden op nieuwe activiteiten en tentoonstellingen. Tijdens de sluiting werd men bijvoorbeeld verwezen naar online producten zoals de podcast. Zo bleef het museum het hele jaar door zichtbaar.

WEBSITE	2021	2020
AANTAL BEZOEKEN [SESSIES]	401.756	416.794
UNIEKE BEZOEKERS [GEBRUIKERS]	277.375	280.766
NIEUWE SESSIES	275.545	277.111
HERHAALBEZOEKEN	60.430	63.705
TWITTER	2021	2020
VOLGERS OP 31 DECEMBER	56.157	56.409
NIEUWE VOLGERS	-252	-359
FACEBOOK	2021	2020
VOLGERS OP 31 DECEMBER	13.336	13.603
NIEUWE VOLGERS	-267	669
INSTAGRAM	2021	2020
VOLGERS OP 31 DECEMBER	20.821	17.291
NIEUWE VOLGERS	3.530	5.695
LINKEDIN	2021	2020
VOLGERS OP 31 DECEMBER	5.725	4.303
NIEUWE VOLGERS	1.422	1.286
ONLINE NIEUWSBRIEF	2021	2020
ONTVANGERS	12.525	12.291
NIEUWE ONTVANGERS	234	1.146

LOCKDOWN

In december 2020 ging een nieuwe lockdown in en sloten de scholen. In het najaar was gewerkt aan *Lesson-Up* en *Museum in de klas*-versies van diverse schoolprogramma's. De scholen gingen in maart weer open, maar veel hielden de deuren dicht voor externen. Toch hebben twaalf klassen *Museum in de klas* afgenomen voor drie programma's: *Beestenboel*, *Kinderen van Toen* en *Topje van de Mont Blanc*. Speciaal voor dat laatste programma is met behulp van Naturalis het échte topje in 3D geprint.

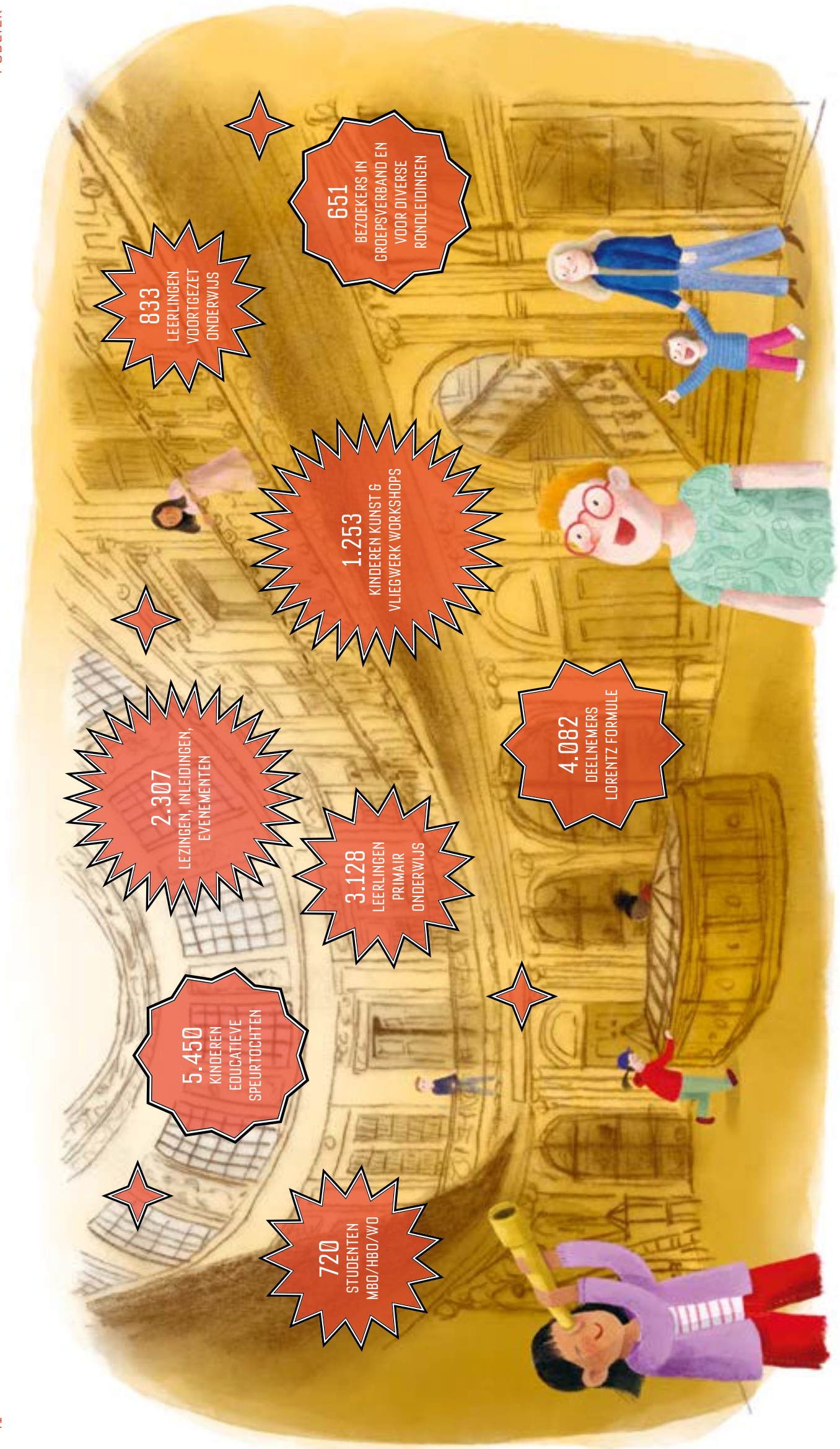
PRIMAIR ONDERWIJS

Aan het Tuinwand-project in het museumcafé heeft een recordaantal van bijna tweeduizend leerlingen meegewerkt en voor het eerst ook cliënten van de Hartekamp Groep, een instelling voor mensen met een beperking. De werken konden in juli worden opgehangen, net toen de zomervakantie begon. Alle deelnemers hebben gratis kaartjes gekregen om de werken te kunnen komen bekijken.

In het kader van Musea Bekennen Kleur doet Teylers Museum mee met het educatieprogramma dat door het Rijksmuseum is ontwikkeld voor groep 8. Het bestaat uit vijf lessen, waarvan de tweede een bezoek aan *Vogelpracht* zou zijn, om kritisch te kijken naar John James Audubon en zijn relatie tot slavernij. Vanwege corona is dit uitgesteld tot 2022.

VOORTGEZET ONDERWIJS

In samenwerking met Lyceum Sancta Maria Haarlem is gewerkt aan de opzet van een programma voor Geschiedenis, waarbij de nadruk ligt op Wereldburgerschap en Verlichtingsidealen. Klas 5 vwo deed de pilot van de workshop *Ideale Stad*, waarvan de resultaten besproken werden met Koningin Máxima tijdens de officiële opening van Pieter Teylers Huis op 30 november.

PUBLIEKSACTIVITEITEN

Het laatste weekend van *John Constable* kon eindelijk de Masterclass van fotografe Saskia Boelsums plaatsvinden voor de maandwinnaars van de Wolkenfotowedstrijd. In de zomer waren er elk weekend Kunst & Vliegwerkinloopworkshops en in oktober nam het museum deel aan de Maand van de Geschiedenis. Er is een sessie ‘Emotienetwerken’ voor volwassenen georganiseerd, om onder andere Audubons relatie tot slavernij te bespreken via deze speciale methode. De allerkleinsten van twee en drie jaar genoten van de muzikale workshop *Coco kan het*, opgevoerd door de Wereldmuziekschool Haarlem. De Museumnacht Kids kon dit jaar gelukkig doorgaan. Het maximum aantal deelnemers werd stadsbreed teruggeschroefd naar tweeduizend deelnemers, waarvan 1600 kaartjes zijn opgehaald en 950 bezoekers in Teylers zijn geweest. In november is in hybride vorm de tweejaarlijkse Spaarnelezing georganiseerd in samenwerking met de Koninklijk Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. Sprekers waren de befaamde kenner van de Verlichting Jonathan Israel en terrorisme-expert Beatrice de Graaf.

EDUCATIE	2021	2020
SCHOOLGEBONDEN ACTIVITEITEN		
LEERLINGEN PRIMAIR ONDERWIJS	3.128	3.404
LEERLINGEN VOORTGEZET ONDERWIJS	833	933
STUDENTEN MBO/HBO/WO	720	320
SUBTOTAAL	4.681	4.657
OVERIGE ACTIVITEITEN		
DEELNEMERS DE LORENTZ FORMULE	4.082	4.865
KINDEREN KUNST & Vliegwerk WORKSHOPS	1.253	2.478
KINDEREN EDUCATIEVE SPEURTOCHTEN	5.450	8.589
LEZINGEN, INLEIDINGEN, EVENEMENTEN	2.307	646
BEZOEKERS MUSEUMWEEK	526	-
BEZOEKERS IN GROEPSVERBAND		
VOOR DIVERSE RONDLEIDINGEN	651	739
SUBTOTAAL	14.269	17.317
TOTAAL	18.950	21.974

FINANCIEEL VERSLAG

SUBSIDIES
MINISTERIE OCW
€ 3.458.214

EIGEN
INKOMSTEN
€ 3.164.171

OVERIGE
SUBSIDIES
€ 1.172.255

OVERIGE
LASTEN
€ 1.092.165

KOSTEN
PERSONEEL
€ 3.078.712

KOSTEN
HUISVESTING
€ 3.937.648

AANKOPEN
€ 257.408

Het jaar 2021 was het eerste van de vier uit de beleidsperiode 2021-2024. De bedrijfsvoering en activiteiten van Teylers Museum zijn, net als in 2020, enorm beïnvloed door de coronapandemie. In totaal is het museum bijna zes maanden gesloten geweest; acht weken meer dan in 2020. In de maanden dat het museum wel geopend was, had het te maken met een maximering van de bezoekersaantallen. Door de langdurige sluiting van het museum vielen inkomsten uit entree, zaalhuur, winkelen horeca wederom voor een substantieel deel weg. De jaarrekening 2021 vertoont daardoor op diverse onderdelen grote afwijkingen ten opzichte van ‘normale jaren’.

Dankzij de genereuze steunpakketten van het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap in het kader van de coronapandemie (RAOCCC) in 2020 en 2021 bleef het museum financieel overeind. In 2021 bedroeg de bijdrage vanuit RAOCCC £ 1.069.500, de structurele subsidies van het Ministerie van OCW en andere reguliere overheidsbijdragen bedroegen samen € 3.480.714. Het totaal aan subsidies kwam in 2021 uit op € 4.630.469. Dankzij de extra steun eindigde Teylers Museum het jaar 2021 met een positief exploitatieresultaat van € 593.440.

De subsidie uit de RAOCCC steunpakketten van OCW zullen in 2022 en de jaren daarna nog hard nodig zijn om de lagere bezoekersaantallen en inkomsten, alsmede extra uitgaven op te vangen. In de museale sector is de afgelopen twee jaar gebleken dat bezoekers slechts moeizaam de gang naar musea weer weten te vinden. We zullen alles op alles moeten zetten met intensieve projecten en programma’s om het publiek weer bij het museum te betrekken.

Het Eigen Vermogen had per 31 december 2021 een omvang van € 2.921.009, bestaande uit de Algemene Reserve van € 1.816.715, en de Bestemmingsreserve Nalatenschappen van € 1.104.294. Het Eigen Vermogen is ten opzichte van 31 december 2020 toegenomen met € 593.443. De solvabiliteit bedroeg 35,68 (in 2020: 26,90) en de liquiditeit 8,03 (in 2020: 8,01). Laatstgenoemd percentage is voor Teylers Museum hoog en houdt verband met de ontvangen bijdragen voor de restauratie van Pieter Teylers Huis en de extra coronasubsidie van het Ministerie van OCW.

Inzake het bezoldigingsbeleid van de medewerkers wordt de Museum-cao gevolgd. De bezoldiging voor de directeur/bestuurder bedroeg over 2021 € 146.793. De bezoldiging bleef hiermee binnen het gestelde WNT-maximum*. Directeur/bestuurder Marjan Scharloo trad op 31 december 2021 na 20 jaar af; zij wordt vanaf 1 januari 2022 opgevolgd door Marc de Beyer.

De Jaarrekening en Bestuursverslag 2021 zijn opgesteld volgens de richtlijnen van het Ministerie van OCW. Daarbij vormden het Activiteitenplan 2021-2024, de meerjarenbegroting, de aangepaste coronabegroting en de beschikkingen van extra subsidies het uitgangspunt voor de verantwoording. Bij de jaarrekening 2021 is een goedkeurende verklaring van accountant Mazars verstrekt.

*Op 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT regelt de normering van de topinkomens in de publieke en semipublieke sector. Op grond van de WNT moeten de inkomens van alle topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector openbaar worden gemaakt, evenals de inkomens van medewerkers met een inkomen boven de wettelijke norm. Het voor Stichting tot beheer en instandhouding van Teylers Museum toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Het algemeen bezoldigingsmaximum is van toepassing. In 2021 is de beloning van de topfunctionaris binnen het algemene bezoldigingsmaximum gebleven.

	2021	2020
FUNCTIE	DIRECTEUR/BESTUURDER	DIRECTEUR/BESTUURDER
NAAM	M. SCHARLOO	M. SCHARLOO
AANVANG EN EINDE FUNCTIEVERVULLING	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
OMVANG DIENSTVERBAND (IN FTE)	1,0	1,0
GEWEZEN TOPFUNCTIONARIS	NEE	NEE
(FICTIEVE) DIENSTBETREKKING	JA	JA
BELONING	€ 131.931	€ 125.505
BELONINGEN BETAALBAAR OP TERMIJN	€ 14.862	€ 13.725
TOTAAL BEZOLDIGING	€ 146.793	€ 139.230
INDIVIDUEEL WNT MAXIMUM	€ 209.000	€ 201.000

2021
AANWINST

KUNSTENAAR

WILLEM DE FAMARS TESTAS
(1834 - 1896)

TITEL

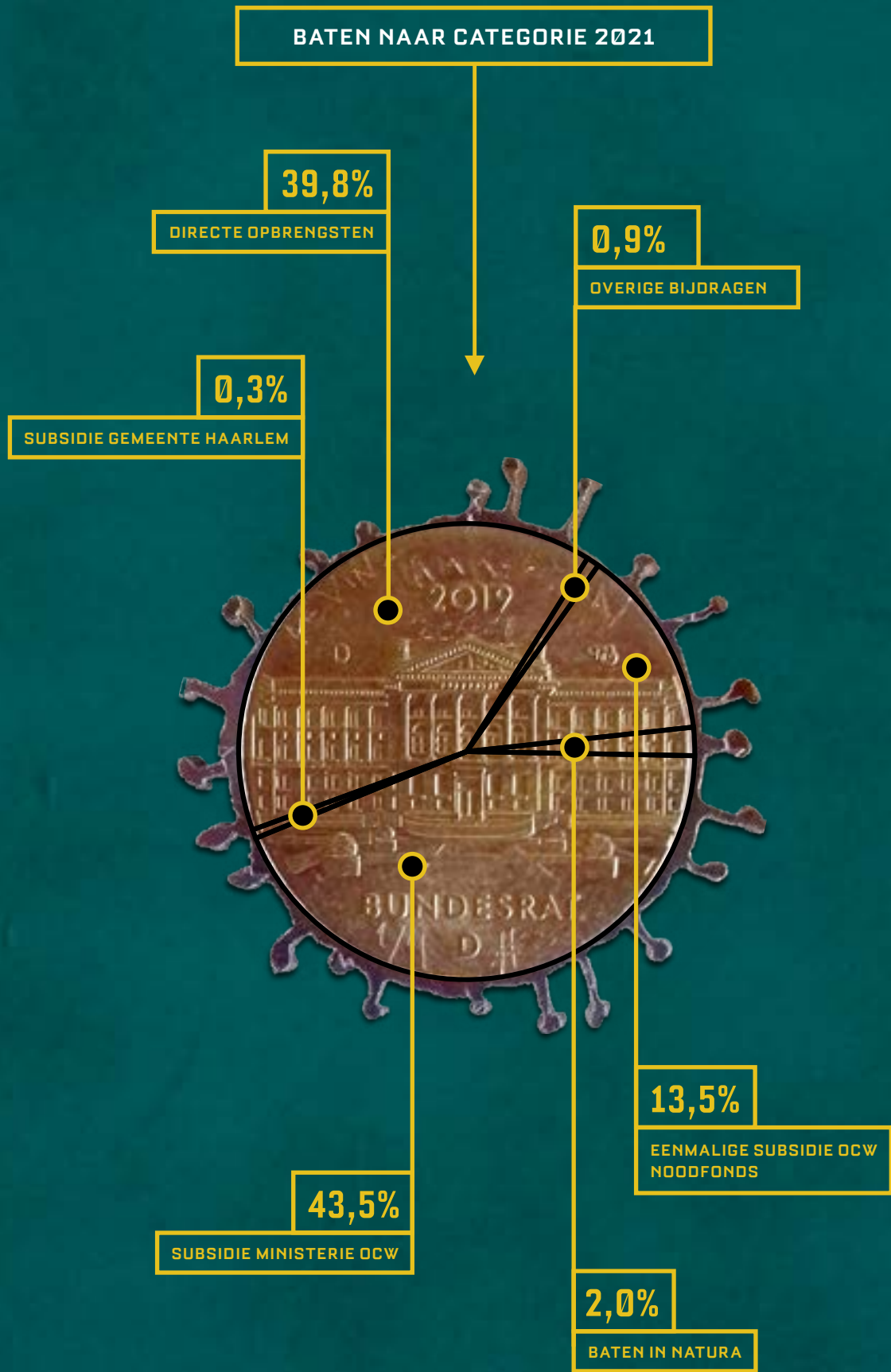
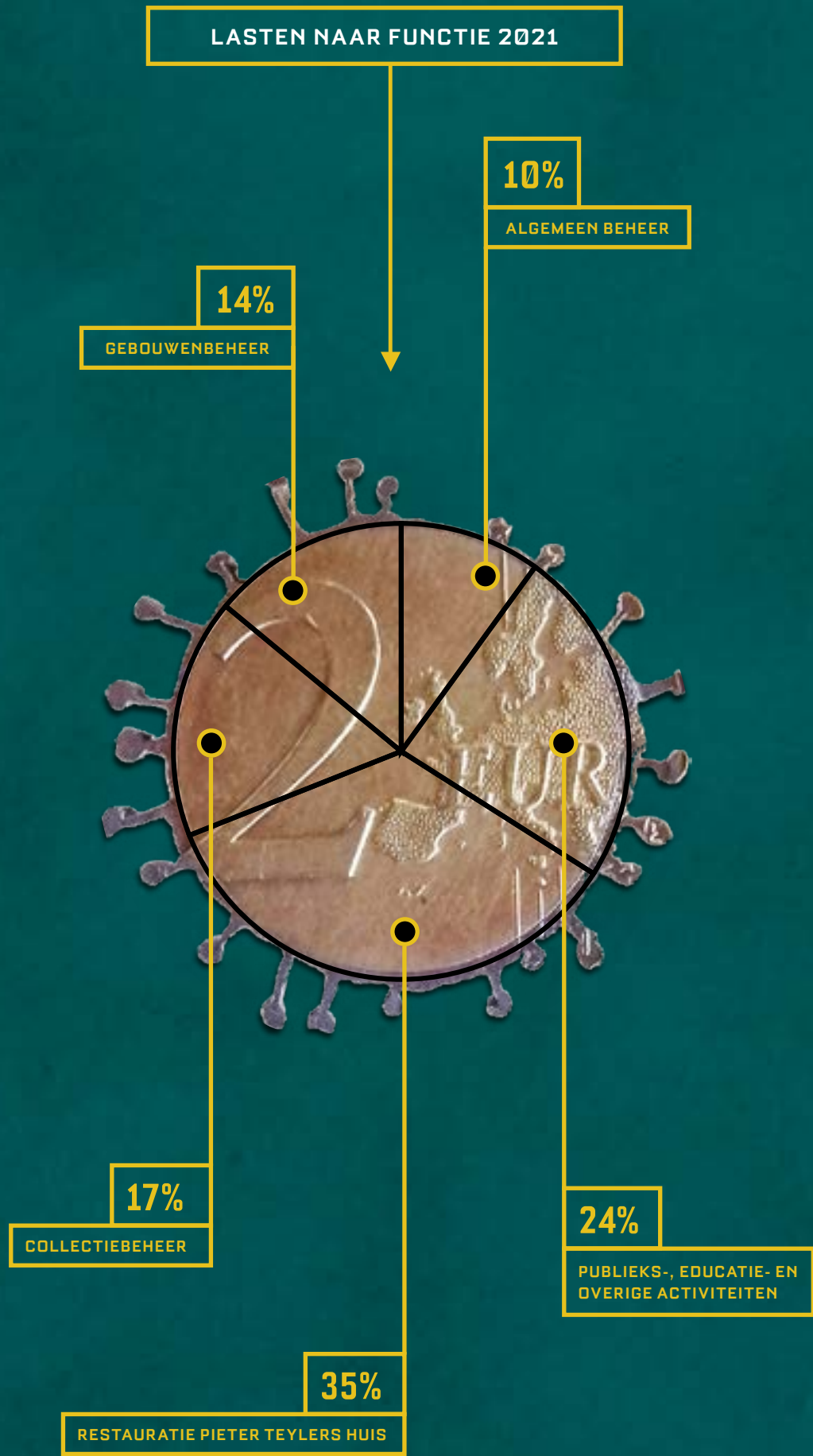
BAB'EL ZOUELÉH TE CAÏRO

FORMAAT

230 X 241 MM

TECHNIEK

POTLOOD EN PENSEEL
IN WATERVERF OP PAPIER

EXPLOITATIEREKENING	2021	2020
BATEN		
SUBSIDIES OCW	€ 3.458.214	€ 3.370.827
OVERIGE SUBSIDIES ¹	€ 1.172.255	€ 4.459.433
EIGEN INKOMSTEN ²	€ 3.164.171	€ 2.101.352
BATEN IN NATURA ³	€ 156.535	€ 161.110
TOTAAL	€ 7.951.175	€ 10.092.722
LASTEN		
PERSONEELSKOSTEN	€ 3.078.712	€ 2.896.390
HUISVESTING	€ 3.937.648	€ 3.761.158
AFSCHRIJVINGEN	€ 183.792	€ 185.950
AANKOPEN	€ 257.408	€ 311.550
OVERIGE LASTEN ⁴	€ 1.092.165	€ 1.318.394
TOTAAL	€ 8.549.725	€ 8.473.442
DIVERSE BATEN/LASTEN ⁵		
AANKOOPFONDSEN ⁶	€ 1.191.962	€ - 921.811
STORTING/VRIJVAL RES. NALATENSCHAPPEN	€ -	€ 6.000
RESULTAAT	€ 593.440	€ 703.638
STORTING/VRIJVAL ALGEMENE RESERVE	€ 593.440	€ 703.638
BALANS PER	2021	2020
DEBET		
VASTE ACTIVA	€ 1.861.134	€ 2.086.377
VLOTTENDE ACTIVA	€ 23.912	€ 15.062
VORDERINGEN	€ 1.209.646	€ 1.214.138
LIQUIDE MIDDELEN	€ 5.068.173	€ 5.336.466
TOTAAL	€ 8.162.865	€ 8.652.003
CREDIT		
ALGEMENE RESERVE	€ 1.816.715	€ 1.223.273
BESTEMMINGSRESERVE NALATENSCHAPPEN	€ 1.104.294	€ 1.104.294
RESTAURATIE/AANKOOPFONDSEN	€ 1.840.813	€ 3.032.776
VOORZIENINGEN	€ 1.296.543	€ 1.041.645
LANGLOPENDE SCHULDEN ⁷	€ 1.322.283	€ 1.431.979
KORTLOPENDE SCHULDEN	€ 782.217	€ 818.036
TOTAAL	€ 8.162.865	€ 8.652.003

1 Dit zijn subsidies uit publieke middelen; waaronder een bijdrage van OCW uit het noodfonds en extra bijdrage van het Mondriaan Fonds voor de *John Constable*-tentoonstelling.
Daarnaast ontvangt het museum jaarlijks een bijdrage van de gemeente Haarlem.
Per 16 maart 2020 heeft Teylers Museum een bijdrage van € 2.468.078 ontvangen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en per 19 december 2018 een bedrag van € 490.000 van de Provincie Noord-Holland voor de restauratie van Pieter Teylers Huis (ten behoeve van fase 1 en een deel van fase 2). Beide bedragen zijn in de jaarrekening van 2020 verwerkt. Deze prachtige bijdragen maakten het mogelijk de restauratie en herinrichting uitvoeriger en aanzienlijk duurzamer aan te pakken.

2 De eigen inkomsten bestaan uit entreegelden, zaalverhuur, bijdragen van vriendenfondsen en private fondsen voor specifieke projecten.

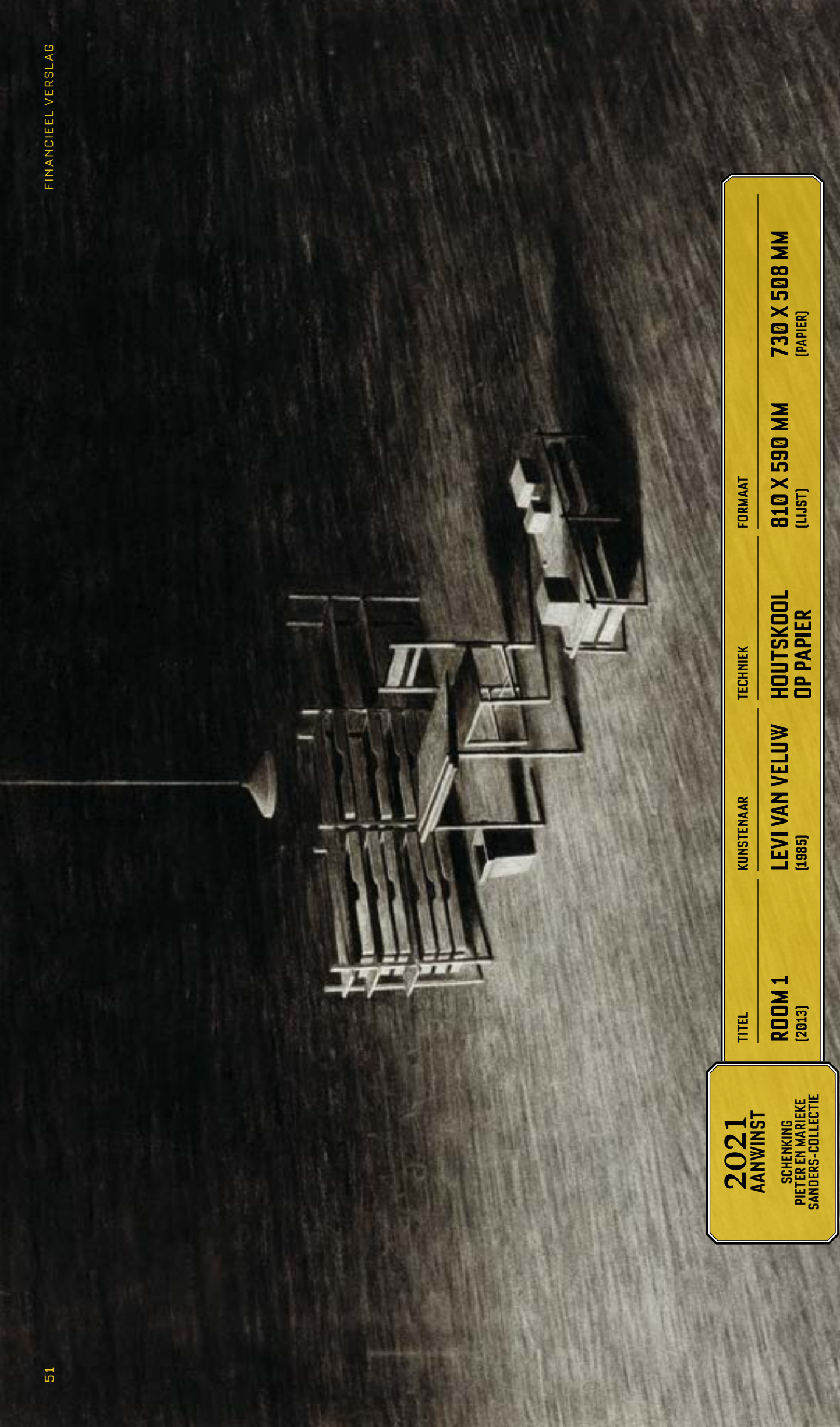
3 De baten in natura betreffen kunstwerken van particulieren die zijn doorgeschonken door het Teylers Museum Vrienden Fonds.

4 In de overige lasten zijn o.a. de kosten van collectiebeheer, tentoonstellingen, educatie en publieksactiviteiten opgenomen

5 In deze post zijn de rentebaten opgenomen.

6 In deze post zijn onttrekkingen en stortingen in diverse restauratie- en aankoopfondsen opgenomen.

7 Dit bedrag betreft investeringssubsidies met betrekking tot o.a. de in 1996 afgeronde verbouwing en nieuwbouw van het museum. Elk jaar valt een deel van de investeringssubsidie vrij gelijk aan de afschrijvingslasten.

2021
AANWINST

SCHENKING
PIETER EN MARIEKE
SANDERS-COLLECTIE

TITEL	KUNSTENAAR	TECHNIEK	FORMAAT
ROOM 1 (2013)	LEVI VAN VELUW (1985)	HOUTSKOOL OP PAPIER	810 X 590 MM (LUST) 730 X 508 MM (PAPIER)

2021
AANWINST

KUNSTENAAR

PAUL KLEMMANN
(1960)

TITEL

HET LOSGESCHROEFDE VOGELPOTJE
EN HET UITGEMOORDE ZIGEUNERORKEST
(1997)

LEGAAT

BART SPOORENBERG

FORMAAT

610 X 430 MM
(PAPIER)

TECHNIEK

POTLOOD, KLEURPOTLOOD
EN KRIJT OP PAPIER

De Tentoonstellingszaal vol prachtige Constables, maar zonder bezoekers

Van het topje van de Mont Blanc werd in Naturalis een 3D-print gemaakt

Januari / Februari

Het jaar begon met een gesloten museum in verband met corona. 31 januari zou de laatste dag zijn van de tentoonstelling *John Constable*. De tentoonstelling werd verlengd tot 28 februari in verband met de sluiting van het museum.

Van het topje van de Mont Blanc werd in Naturalis een 3D-print gemaakt, bedoeld voor educatieve doeleinden.

Op 1 februari startte Linda Mol als hoofd Publiekszaken en managementteam-lid. Zij volgde Michel Hommel op, die naar het Allard Pierson is vertrokken.

De Winterlezing door Teylers-hoogleraar prof. dr. Frans van Lunteren getiteld *De koningsmakers: de achterkant van de Nobelprijs* vond zijn weg naar het publiek via YouTube op 22 februari.

Op 25 februari demonstreerde restaurator Jan Willem Pette in het programma *De Vooravond* de oplopende kegel uit de wetenschappelijke collectie. Dit als onderdeel van een wetenschapsitem voor het grote publiek over de zwaartekracht.

Een demonstratie van de oplopende kegel in het tv-programma *De Vooravond*

Teylers Museum ontving ook dit jaar weer een prachtig bedrag van de BankGiro Loterij

Directeur Marjan Scharloo en architect Liesbeth van Apeldoorn bij de oplevering van het casco van Pieter Teylers Huis

Maart

Op 4 maart werd het casco van Pieter Teylers Huis opgeleverd door aannemer Schakel & Schrale en alle onderaannemers. Vanwege corona was slechts een zeer bescheiden feestje mogelijk.

Bij veilinghuis Van Spengen werd op 8 maart een online veiling georganiseerd van meubels en kunstwerken uit de nalatenschap van museumvriend Bart Spoorenberg. De opbrengst kwam ten goede aan een aankoopfonds voor Teylers Museum.

De cheque van de BankGiro Loterij (nu: VriendenLoterij) aan Teylers Museum met een prachtig bedrag werd naar het museum gebracht en leverde een foto van een blijde directeur in de Ovale Zaal op.

Leerlingen van het Kennemer Lyceum Haarlem kregen op 16, 18 en 19 maart hun mondeling examen kunstgeschiedenis in de Geheerzaal van Teylers Museum.

Op 18 maart vertelde hoofdconservator wetenschap Trienke van der Spek in het online evenement Spotlight van Naturalis over het topje van de Mont Blanc en de 3D-print.

Op 25 maart, de verjaardag van Pieter Teyler, krijgen de medewerkers altijd krentenbrood aangeboden, in de traditie van Teyler. Dit jaar ontvingen de collega's een krentenbroodje op hun huisadres omdat er zoveel mogelijk werd thuisgewerkt.

In maart werd de herplaatsing van een groot deel van de historische bibliotheek afgerond. Het betrof publicaties, met name wetenschappelijke tijdschriften van na 1950, die niet binnen de kerncollectie van het museum passen. In totaal ging het om een volume van enkele honderden meters. Ze werden via de Leidraad Afstoting Museale Objecten onder de aandacht gebracht van collega-instellingen en uitgeschreven uit de collectie van Teylers Museum. Zo kan het museum zich concentreren op het historisch belangrijkste deel van de bibliotheekcollectie.

In samenwerking met Helicon Conservation Support werd de inventarisatie van de risicoanalyse afgerond. Uit de analyse blijkt dat het museum de zaken op hoofdlijnen goed op orde heeft. In de loop van het jaar is een begin gemaakt met de implementatie van de belangrijkste aanbevelingen.

Een kind met een beschermengel kan overtuigend aan Gian Lorenzo Bernini worden toegeschreven

Podcastnames met bevroren beveiligers Wim de Jong en Frank Rijkens

April

Op 1 april verscheen een mooi artikel in de Volkskrant waarin de (her)ontdekking van twee tekeningen van Gian Lorenzo Bernini in de collectie werd beschreven. *Allegorie op het Heilige Bloed van Christus* en *Een kind met een beschermengel* kunnen na grondig onderzoek overtuigend aan de beroemde kunstenaar worden toegeschreven. De ontdekking werd gedaan door honorair conservator Carel van Tuyll tijdens onderzoek voor een nieuwe bestandscatalogus over Italiaanse tekeningen uit de zeventiende en achttiende eeuw in Teylers Museum.

In plaats van het Dankdiner voor de grote begunstigers van het museum was er op 14 april een digitale Dankborrel met een Teyler Talk en een pubquiz gepresenteerd door Dieuwertje Blok.

Op 15 april lanceerde Teylers Museum een podcast: *Museum van de Verwondering*. Wetenschapsjournalist Diederik Jekel en podcast- en theatermaker Dide Vonk nemen de luisteraar mee door het oudste museum van Nederland. De eerste serie bestond uit negen afleveringen, die om de week verschenen.

Op 17 april was er een digitale Vriendenbijeenkomst vanuit de Gehoorzaal met afwisselend programma. Onderdeel was een gesprek tussen Trienke van der Spek en Aspha Bijnaar over Audubon en slavernij, onder leiding van Alexander Reeuwijk. In totaal keken 220 mensen mee, meer dan er in normale tijden in de Gehoorzaal passen.

Tijdens de digitale bijeenkomst van de Lorentzkring op 20 april gaf Dirk van Delft een lezing over de door hem geschreven biografie *Hendrik Lorentz: gevierd fysicus, geboren verzoener*.

Op 21, 22 en 23 april deed Teylers Museum mee aan de pilot van de Museumvereniging, onderdeel van het plan waarmee het ministerie van OCW de inzet wilde onderzoeken van sneltesten in de culturele sector. Alle tijdsloten waren volgeboekt.

Op 22 april kondigde algemeen directeur Marjan Scharloo haar vertrek aan per 31 december 2021.

23 april was de laatste werkdag van kassamedewerker Frans Loerakker. Hij werkte ruim 26 jaar voor het museum en kent het van haver tot gort. Gelukkig was het museum – door de pilot – op deze dag geopend.

Ook de Vriendendag was digitaal

In april verscheen de podcast *Habitus: aard-appels, kunst en kristalmodellen*. Een project van kunstenaar Marieke Gelissen gebaseerd op de kristalmodellen van Haüy, met medewerking van hoofd collectiebeheer Wetenschap Herman Voogd.

Twee fossielen van kreeftachtigen werden op basis van wetenschappelijk onderzoek aangemerkt als holotype. Holotypes zijn unieke objecten: het holotype is wereldwijd het referentie-exemplaar van een diersoort, waarop de naamgeving gebaseerd is en waarmee nieuwe vondsten vergeleken worden. Teylers heeft enkele tientallen holotypes in de fossielencollectie.

De vergunning voor het mogen houden van een deel van de mineralencollectie met natuurlijke straling werd verleend vanuit de overheid. Er is een interne toezichthouder opgeleid en aangesteld en de opslag van deze mineralen is aangepast op basis van de wettelijke richtlijnen uit deze vergunning.

Het Lorentz Lab met *De Lorentz Formule*, in 2021 voornamelijk gespeeld in aangepaste vorm in de Gehoorzaal, was genomineerd voor de European Museum of the Year Awards

Studie van een slootje (ca. 1885-1890) van Willem Bastiaan Tholen, een prachtige schenking van John Bergen

Mei

Op 6 mei werden de winnaars van de European Museum of the Year Awards 2020 en 2021 bekendgemaakt door het European Museum Forum. Teylers Museum was voor 2020 genomineerd voor het Lorentz Lab, waar natuurkunde en wetenschap voor een breed publiek toegankelijk gemaakt worden met de theatrale rondleiding *De Lorentz Formule*. Naturalis werd uitgeroepen tot Europees Museum van het jaar.

Op 27 mei was het programma *Schatten uit de Schaduw* te zien, waarin Jan Six samen met hoofdconservator kunstverzamelingen Terry van Druten een kijkje nam in het depot van Teylers Museum.

De eerste internationale workshop van de Alliance of Early Universal Museums vond plaats in Teylers Museum, op 28 mei, deels online, deels live. Aan het einde van de dag werd de wetenschappelijke bundel *Teyler's Foundation in Haarlem and Its 'Book and Art Room' of 1779* onder redactie van Ellinoor Bergvelt en Debora Meijers gepresenteerd.

Op 31 mei schonk John Bergen een sprankelende olieverfstudie van een slootje, geschilderd door Willem Bastiaan Tholen.

Dr. Eleá de la Porte begon als eerste Teylers-onderzoeksfellow, een initiatief van Teylers Stichting, de twee genootschappen en Teylers Museum. Ze deed gedurende zes maanden onderzoek naar de vroegste ontstaansgeschiedenis van de wetenschappelijke bibliotheek van het instituut.

Oud-conservator Paleontologie en Mineralogie Bert Sliggers droeg zijn archief inzake zijn proefschrift *De Verzamelwoede van Martinus van Marum* over aan het museum. Het bevat veel aanvullende informatie bij de mineralencollectie, die verder verwerkt zal worden in de collectiedocumentatie.

In mei werd het Boekenkabinet opgeknapt: de vitrinebekleding, vloerbedekking, verlichting en beglazing werd vernieuwd.

Marjan Scharloo ontving de eerste bezoekers na de sluiting van bijna een half jaar

Ook schoolbezoeken kwamen weer op gang

Juni

Op 1 en 2 juni, net voor de heropening van het museum lunchten de medewerkers in de museumtuin, geheel coronaproof, in kleine groepjes in de buitenlucht.

Op 4 juni kon er weer een school een bezoek brengen aan Teylers Museum. Ze kwamen met gratis busvervoer, mogelijk gemaakt door mevrouw A. van Rijssel uit Den Haag, die jaarlijks doneert aan een speciaal 'busfonds', zodat meer scholieren het museum kunnen bezoeken.

Op 5 juni mocht het museum eindelijk weer open! De eerste bezoekers, Carl en Marieke uit Aerdenhout, werden verwelkomd door Marjan Scharloo met een bos bloemen. *John Constable* was weer te zien, mét een nieuw verworven Constable: de zeldzame ets *Gezicht op de brug van Milford* uit 1826.

Bij de vergadering van de Raad van Toezicht op 15 juni trad prof. dr. Wim van Saarloos af als lid vanwege het verstrijken van zijn laatste termijn. Hij is opgevolgd door dr. Jorrit Kelder.

Om zo veel mogelijk mensen te laten genieten van John Constable was er op 24 juni een avondopenstelling.

27 juni was de laatste dag van *John Constable*, vanwege de lange sluitingsperiode de langstlopende kunsttentoonstelling in Teylers ooit. De tentoonstelling was een groot succes: bijna alle tijdsloten waren volgeboekt.

Op deze dag gaf kunstenaar en fotograaf Saskia Boelsums een workshop aan de winnaars van de fotowedstrijd die bij de tentoonstelling was georganiseerd.

De tentoonstelling *Barok in Teylers* in het Prentenkabinet

De presentatie van de bestandscatalogus Italiaanse tekeningen uit de zeventiende en de achttiende eeuw van Carel van Tuyl van Serooskerken

Tijdens de private view van *Vogelpracht* was het museum exclusief voor Vrienden geopend

Juli / Augustus

Op 12 juli verscheen de eerste PieterPost, de nieuwe interne nieuwsbrief voor medewerkers en vrijwilligers van Teylers Museum.

Op 15 juli opende de tentoonstelling *Barok in Teylers* in het Prentenkabinet, naar aanleiding van het verschijnen van de bestandscatalogus van Italiaanse tekeningen uit de zeventiende en de achttiende eeuw. Uiteraard maakten de twee nieuw toegeschreven tekeningen van Gian Lorenzo Bernini hier ook deel van uit.

De opening van de tentoonstelling *Vogelpracht* in ‘doorstroomvorm’ met tijdsloten op 16 juli maakte het mogelijk veel relaties voor het eerst weer ‘live’ te kunnen begroeten.

Ook de Winterlezing van Teylers Stichting door prof. dr. Eric Jorink getiteld *Paradijsvogels – Mythe en werkelijkheid van een verzamelobject* kon door corona niet doorgaan. Op 19 juli is de lezing op YouTube gezet.

Op 22 juli was het museum exclusief voor Vrienden geopend om tijdens een private view binnen de coronamaatregelen de tentoonstelling *Vogelpracht* te kunnen bezoeken.

De UV-folie in de Ovale Zaal bleek niet meer te voldoen en werd versneld vervangen ter bescherming van de objecten die daar zijn opgesteld.

Op 13 augustus waren er filmopnames voor TV Utrecht over de collectie vogeltekeningen van Johan Gideon Loten (1710-1789) die zich in de wetenschappelijke collectie bevindt, met Maarten van Rossem en Lotens biograaf, Lex Raat.

Marc de Beyer tekende zijn contract bij voorzitter van de Raad van Toezicht Stan Kaatee

Voor thuis aan de muur kan de lepelaar van Audubon besteld worden via Werk aan de Muur

De Vrienden gingen op excursie naar de Erasmus Universiteit Campus in Rotterdam

September

Op 1 september kwam naar buiten dat *John Constable* genomineerd was voor de Museumtijdschrift Tentoonstellingsprijs. De hele maand september kon er gestemd worden. Uit het juryrapport: ‘Alleen al het feit dat werk van Constable niet of nauwelijks in Nederland is te zien, maakt dit eerste Nederlandse overzicht de moeite waard.’

Op dezelfde dag begon de samenwerking met Werk aan de Muur, waarmee op eenvoudige wijze een selectie afbeeldingen uit de collectie van Teylers Museum op bijna elk gewenst materiaal afgedrukt kan worden voor liefhebbers.

Kick van Bladeren, sinds 1995 begunstiger van het museum en bestuurslid Teylers Museum Fonds en later Teylers Museum Vrienden Fonds, overleed eind 2020. Op 7 september was er een – door corona uitgestelde – herdenkingsbijeenkomst in het museum.

De Vriendenexcursie op 10 september ging naar Rotterdam, naar de Erasmus Universiteit Campus én de McDonalds in Rotterdam-Zuid. Albert Franken, winnaar van de Pieter Teyler van der Hulstprijs 2020, vertelde over zijn werk in deze wijk. Directeur Kees Moeliker van het Natuurhistorisch Museum gaf een lezing in zijn museum.

Op 11 en 12 september was het museum gratis toegankelijk tijdens Open Monumentendagen. Er werden ook rondleiding door Pieter Teylers Huis georganiseerd, de tickets waren binnen enkele uren vergeven.

Op 16 september was er een feestelijke bijeenkomst van de Raad van Bestuur van TNO en gasten in verband met de uitreiking van de Lorentz Award.

De Raad van Toezicht maakte op 22 september bekend dat Marc de Beyer per 1 januari 2022 benoemd wordt als algemeen directeur van Teylers Museum.

Het officiële afscheid van hoofd Publiekszaken Michel Hommel, die per 31 december 2020 vertrok, kon eindelijk gevierd worden op 27 september.

In september werd de laatste hand gelegd aan de restauratie van de vitrines van de Tweede Fossielenzaal en werden de sokkels in de Eerste Fossielenzaal gestript en voorzien van een nieuwe kleur. Ook is de buitenzijde van het museum bij de Instrumentenzaal en het Lorentz Lab aangepakt.

Muziek in de Ovale Zaal Tijdens het evenement voor de Sterrenwachters

Nieuwe Vrienden kregen een zaklantaarn-rondleiding door een donker museum

Oktober

Tijdens de Avond van Wetenschap en Maatschappij in Den Haag op 4 oktober werd de Irispenning voor excellente wetenschapscommunicatie uitgereikt aan prof. dr. Marion Koopmans. Teylers Museum is mede-initiator van de prijs.

Op 11 oktober was er een ontspannen personeels-uitje naar het Haarlemse Mooie Boules.

Mensen die het afgelopen jaar Vriend waren geworden, kregen op 12 oktober een zaklantaarn-tocht aangeboden onder leiding van een gids door de donkere museumzalen. Zo maakten zij kennis met de vele verhalen in en rondom het museum.

Op 15 oktober en 16 december deed Birgit Reissland van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed samen met hoofd Papierrestauratie Robien van Gulik visueel onderzoek naar de Rembrandt-tekeningen van Teylers Museum. Dit vanuit het internationale onderzoeksproject Drawing Out Rembrandt.

In plaats van een kunstbeschouwing voor trouwe Sterrenwachters werd er op 21 oktober een huisbeschouwing georganiseerd door Pieter Teylers Huis, in verband met de coronabeperkingen.

De Museumnacht Kids op 23 oktober kon doorgaan en was wederom een succes. Zo'n 950 kinderen en ouders bezochten het museum.

Voor de deelnemers van de Sterrenwachtmiddag op 26 oktober was er een keuze tussen een Art Talk van hoofdconservator Kunstverzamelingen Terry van Druten over schilder en tekenaar Wybrand Hendriks of een Tech Talk door medisch-ingenieur Berend van Meer over de Organ-on-Chip, een nieuwe techniek waarmee hij onderzoek doet op het grensgebied van engineering en medicijnen. Ook vond er een *Vogelpracht*-miniconcert plaats door Quintet Quinétique vanaf het balkon in de Ovale Zaal. Deelnemers konden tijdens de borrel meedoen aan de bijzondere workshop 'houten' van collega en schilder Paulus Kramer waarin hij de techniek van geschilderde houtimitatie met bier en pigmenten uitlegde.

Naar aanleiding van de publicatie van de bestandscatalogus van zeventiende- en achttiende-eeuwse Italiaanse tekeningen werd op 27 oktober vanuit de Gehoorzaal een online symposium georganiseerd. Honorair conservator Carel van Tuyl vertelde over de resultaten van zijn jarenlange onderzoek. Drie internationale experts - Simonetta Prosperi Valenti (Universiteit Tor Vergata Rome en het Padre Resta Project), Sebastian Schütze (Universiteit van Wenen) en Cristiana Romalli (Sotheby's London) - reageerden vervolgens op zijn bevindingen.

Op 29 oktober werd in aanwezigheid van de nazaten het schilderij *Ploeger met paarden* van Anton Mauve onthuld, in langdurig bruikleen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed uit de collectie C.J. van Tienhoven.

Dr. Emilia Hannula en dr. Elly Morriën met hun gouden prijspenning

November

De geefkringen van de Pieter Teyler Kring en de Wybrand Hendriks Kring werden uitgenodigd voor een lunch op 2 of 3 november in aanwezigheid van zowel Marjan Scharloo als de nieuwe directeur Marc de Beyer en Marije Kool, zakelijk directeur. Een eerste kennismaking met Marc én dankbetuiging voor de bijdragen aan de succesvolle restauratie van Pieter Teylers Huis.

Op 5 november werd de gouden prijspenning van het Tweede Genootschap door Teylers Stichting uitgereikt aan dr. Emilia Hannula en dr. Elly Morriën voor hun verhandeling over duurzaam bodembeheer.

Het online kunstmagazine *mistermotley.nl* publiceerde op 8 november de eerste van een reeks kunstbrieven die kunstenaar pietsjanke fokkema schrijft aan het museum. In haar brief-tekeningen verbindt fokkema het kosmische en wetenschappelijke met het artistieke, en probeert zij inzicht te krijgen in de wereld waarin we leven, door contact te maken met levens en opvattingen uit de tijden voor ons.

De tweejaarlijkse openbare Spaarnelezing, georganiseerd samen met de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen, vond dit jaar op 17 november plaats in de Grote of St.-Bavokerk. Via een live verbinding sprak prof. dr. Jonathan Israel en in de kerk prof. dr. Beatrice de Graaf over de invloed van de Verlichting in het kader van de aanstaande opening van Pieter Teylers Huis.

De voorkant van het Gouden Boekje

Op 18 november verscheen het Gouden Boekje *Het spook in Teylers huis*, geschreven door Jan Paul Schutten en getekend door Marloes de Vries.

In de Doopsgezinde kerk vond op 19 november het kick-offsymposium plaats van het onderzoeksprogramma *Teyler in context* over Haarlemse Doopsgezinde cultuurdragers 1600-1800, georganiseerd door de twee Teylers-hoogleraren Eric Jorink en Frans van Lunteren, samen met de archief- en bibliotheekcommissie van Doopsgezind Haarlem.

Vanaf 25 november was Teylers Museum, net als vorig jaar, ruim twee weken oranje uitgelicht in het kader van de Orange the World-campagne. Hiermee wordt aandacht gevraagd voor de strijd tegen geweld tegen vrouwen.

Lenno Jol en zijn familie bezochten op 26 november het museum voor de overdracht van de groep Britse spotprenten door Thomas Rowlandson die zij aan het museum schonken.

Op 30 november was de grand opening van Pieter Teylers Huis door Hare Majesteit Koningin Máxima. In de dagen daarna waren de donateurs en Vrienden in opeenvolgende tijdsloten welkom. Zij konden Pieter Teylers Huis met eigen ogen zien en vervolgens proosten op de afronding van de restauratie.

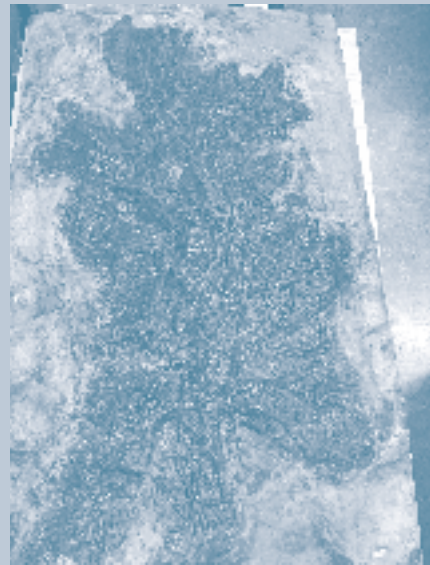
Marjan Scharloo met burgemeester Wienen, die haar net verrast had met een koninklijke onderscheiding

Na de opening werd Marjan Scharloo verrast met een koninklijke onderscheiding: ze werd benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester Wienen speldde haar de bijbehorende versierselen op en sprak over haar jarenlange verdiensten voor het museum en de museumwereld.

Door bemiddeling van de afdeling wetenschap is een archief met daarin paleotekeningen van de Nederlandse kunstenares Maria Hubrecht (1865-1950) bij Naturalis in de collectie ondergebracht. Het archief sluit bij Naturalis meer dan bij Teylers Museum aan bij de bestaande collectie en is daarmee op de beste plek terechtgekomen voor onderzoek, ontsluiting en publiekstoepassingen. De tekeningen waren te zien in de tentoonstelling *Dinomakers*.

‘Sleutelfiguur’ Neide Bastos werd geïnterviewd door Frank Boode in de Ovale Zaal

De gerestaureerde zeelelie is weer terug in de Tweede Fossielenzaal

December

Op 4 december was er een empty meet voor influencers in Pieter Teylers Huis. Aansluitend vond de opening voor Haarlemmers plaats, georganiseerd door de negen Haarlemse ‘sleutelfiguren’. Deze actieve Haarlemmers gaan Teylers Museum helpen het huis een plek van en voor de stad te maken.

Vanaf 18 december ging opnieuw een lockdown in en was het museum weer dicht. Pieter Teylers Huis was slechts twee weken open geweest voor bezoekers.

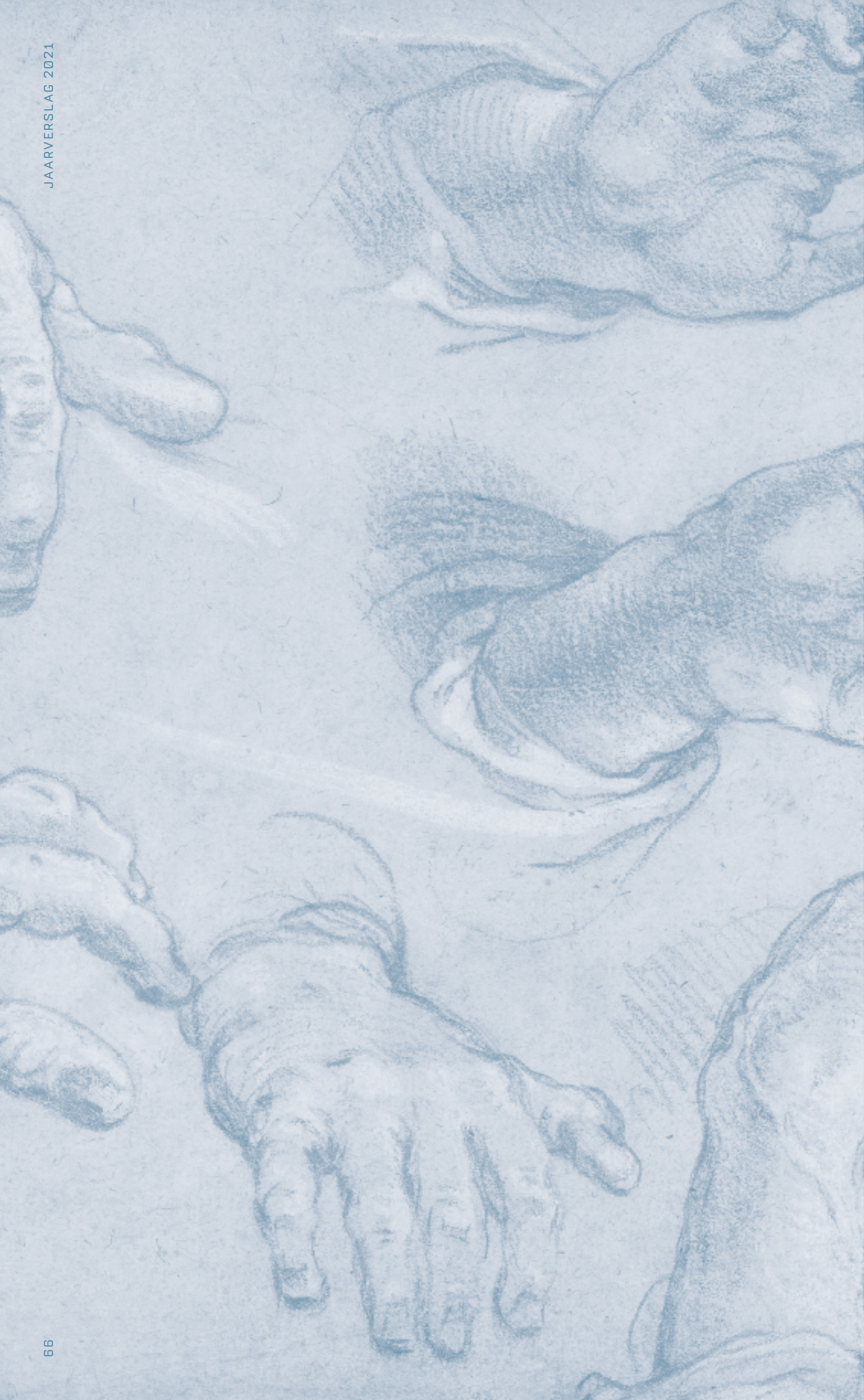
22 december was de laatste werkdag van beveiliging Frank Rijkes. Hij werkte bijna zeventien jaar voor het museum en werd regelmatig herkend door jonge bezoekers omdat hij afgebeeld is in *Beer is los*, het digitale prentenboek over het museum dat veel scholen als voorbereiding gebruiken.

Sinds 2016 heeft Teylers Museum voor de bedrijfsvoering al het Green Key Gold keurmerk (voor duurzame bedrijven in de recreatie- en vrijetijdsbranche). Ook in 2021 werd weer een Gouden keurmerk verstrekt.

De gerestaureerde zeelelie is teruggeplaatst op de plek in de Tweede Fossielenzaal, de plek waar hij al decennia ontbrak vanwege schade. De restauratie en terugplaatsing is een van de onderdelen van de grootschalige restauratie van de Fossielenzalen.

Op de eerste etage boven de entree werden in december de houten kozijnen gerestaureerd.

Het museum ontving een schenking van een mooie groep hedendaagse tekeningen van onder meer Marc Mulders, Levi van Veluw en Robert Zandvliet uit de collectie van Pieter en Marieke Sanders. Op 30 december was er een feestelijke ondertekening. Op hetzelfde moment werd door Marieke Sanders het Aurora Sanders Zoetmulder Fonds opgericht. Hiermee ondersteunt zij samen met haar kleinkinderen het museum bij aankopen en opdrachten van hedendaagse kunst.

BIJLAGEN

SCHENKINGEN EN LEGATEN	
Schenking de heer J.H. Bergen en mevrouw A. van Nierop	Willem Bastiaan Tholen (1860–1931), <i>Studie van een slootje</i> , ca. 1885–1890, schilderij
Schenking collectie H-T, 2021	Hendrik van Borssum Buisman (1873–1951), <i>Portret van David Oyens</i> , 1897, tekening
Schenking mevrouw M. Doornveld	Christiaan Wolff, <i>Experimentaal-philosophie of nuttelyke proefnemingen waardoor tot een grondige kennisse der natuur en konst de weg gebaant word</i> , drie delen, 1742, boek
	Franciscus Ulricus Theodorus Aepinus, <i>Verzameling van verscheide vertoogen over den Aschtrekker</i> , 1773, boek
Schenking mevrouw A. Jol en de heer L. Jol ter nagedachtenis aan Leenderd Jol (1933-2007)	Thomas Rowlandson (1756–1827), 44 prenten uit de serie <i>The English dance of death</i> , 1814; <i>The Arsenic Waltz</i> , 1862; <i>Dokter Syntax treurt om het verlies van zijn vrouw</i> ; <i>Dokter Syntax bij de begrafenis van zijn vrouw</i> (uit: <i>Dr. Syntax in search of consolation</i>), 1820; <i>Dokter Syntax overpeinst de grafstenen</i> (uit: <i>Dr. Syntax in search of the Picturesque</i>), 1812, grafiek
Schenking de heer F. Klein	Kaap de Goede Hoop, 1793, meteoriet
Schenking de heer M.J. van Laake en mevrouw E. Gevers	Abel Rodríguez (1941), <i>El Arbol de la Vida y la Abundancia</i> , 2020 tekening
Schenking de heer L. Lennaerts	Joan Holtzhey (1726–1808), <i>Prijспенning van Teylers Tweede Genootschap te Haarlem aan Pieter Kikkert</i> , 1808, penning van vertind brons
	Lei Lennaerts, <i>Portret van Pieter Teyler van der Hulst</i> , 2021, hoofdje in lood
Schenking de heer G.E. Loudon	John Cawse (1778–1862), <i>Dutch Policy or the fruits of the Expedition</i> , 1799, grafiek
Schenking de heer A. van der Made	Leo Gestel (1881–1941), <i>Aardappelrooiers</i> , 1926; <i>Bosgezicht</i> , 1916, tekeningen

Schenking Stichting Museum Enschedé	Grote elektromagneet, zeer vroeg model, ca. 1848, instrument
Schenking mevrouw A. Pilon	Alet Pilon (1949), <i>Herinner haar / Bergen-Belsen</i> , 2015, tekening
Schenking de heer J. Rutten	Tellurium voor educatieve doeleinden, instrument
Schenking Pieter en Marieke Sanders collectie	Silvia Bächli (1956), <i>Zonder titel</i> , 2015, tekening
	Frank Van den Broeck (1950), <i>Zonder titel</i> , 2011, tekening
	Jonathan Callan (1961), <i>The fence, redrawn</i> , 2012; <i>Castle</i> , 2005, tekeningen
	Nik Christensen (1973), <i>A river rained dry</i> , 2008, tekening
	Motoko Dobashi (1976), <i>Tempelruïne #2</i> , 2008, tekening
	Alejandra Freymann (1983), <i>Zonder titel</i> , 2008, tekening
	Rachel Goodyear (1978), <i>Weasel and rabbit</i> , 2007, tekening
	Diango Hernandez (1970), <i>Zonder titel I</i> , 2016; <i>Zonder titel II</i> , 2016; <i>Zonder titel I</i> , 2005; <i>Zonder titel II</i> , 2005; <i>Zonder titel III</i> , 2005, tekeningen
	Raquel Maulwurf (1975), <i>France August 1944</i> , 2008; <i>Moving landscape IV</i> , 2010, tekeningen
	Wesley Meuris (1977), <i>Aviary for tropical parrots</i> , 2006, tekening
	Lin de Mol (1966), <i>Les hortensias de Brehat</i> , 2003, tekening
	Marc Mulders (1958), <i>Fazant</i> , 2005–10–12, tekening
	Yazid Oulab (1958), <i>Résonance I</i> , 2006; <i>Résonance II</i> , 2006; <i>Résonance III</i> , 2006, tekeningen
	Jan van der Pol (1949), <i>Zonder titel I</i> , 1999; <i>Zonder titel II</i> , 1999; <i>Zonder titel III</i> , 1999, tekeningen , Rome , 2008, grafiek
	Leopold Rabus (1977), <i>Oisseau I</i> , 2007; <i>Oisseau II</i> , 2007, tekeningen
	Sam Salehi Samiee (1988), <i>Abel</i> , 2015; <i>The Tree & the Moon</i> , 2015, tekeningen
	Rik Smits (1982), <i>Mammoth Building</i> , 2010, tekening

Renie Spoelstra (1974), <i>Recreatiegebied 68</i> , 2008, tekening	
Levi van Veluw (1985), <i>Multiple, sculptuur; Room I</i> , 2013, tekening	
Hans de Wit (1985), <i>Hut</i> , 2000, tekening	
Robert Zandvliet (1970), <i>Zonder titel</i> , 2013, tekening	
Legaat de heer B. Spoorenberg	Philip Akkerman (1957), <i>Zelfportret</i> , 2010, tekening
	Woody van Amen (1936), <i>Plattegrond/google maps</i> , 2007, tekening
	Pieter Bijwaard (1955), <i>Liplezen</i> , 2014, tekening
	Corinne Bonsma (1959), <i>Bomen</i> , 2014; <i>Zonder titel</i> , 2013; <i>Zaadtafel</i> , 2014, tekeningen
	Karin Bos (1966), <i>Doll Abuse</i> , 2006, tekening
	Eelco Brand (1969), <i>Cylinders</i> , 2010; <i>Tubes</i> , 2010; <i>Toruses</i> , 2010, tekeningen
	Claudie de Cleen (1968), <i>Zonder titel (kind met kat)</i> , 1994; <i>Zonder titel (jongen in rode zwembroek)</i> , 2011, tekeningen
	Robbie Cornelissen (1954), <i>De bruidegom</i> , 2014 , tekening
	Paul van Dongen (1958), <i>Rozenbottel met schedels</i> , 2004 tekening
	Marlene Dumas (1953), <i>Underage</i> , 1996, grafiek
	Lenneke van der Goot (1979), <i>Snow</i> , 2015; <i>Square</i> , 2014, tekeningen
	Rosemin Hendriks (1968), <i>Zelfportret</i> , 2015; <i>Zonder titel (Zelfportret)</i> , 2015; <i>Zelfportret</i> , 2012, tekeningen
	Nour-Eddine Jarram (1956), <i>Maturation</i> , 2010; <i>De schaahte</i> , 2015; <i>Surfer girl. Making waves/ breaking stereotypes</i> , 2015, tekeningen
	Stefan Kasper (1983), <i>Glitterkikkerlikker 2</i> , 2014, tekening
	Iris Kensmil (1951), <i>Moengo dairy - 10</i> , 2015, tekening
	Judith Maria Kleintjes (1963), <i>Zonder titel</i> , 2010; <i>Zwart gat</i> , 1997, tekeningen

Paul Klemann (1960), <i>Het losgeschroefde vogelpootje en het uitgemoorde zigeunerorkest</i> , 1997; <i>Vrouw met verticale gleuf</i> , 2004, tekeningen	
Arno Kramer (1945), <i>Zonder titel</i> , 2014; <i>Enchantment</i> , 2006, tekeningen	
Paul Nassenstein (1966), <i>Zonder titel</i> , 2015, tekening	
Wouter van Riessen (1967), <i>Vijftien zonnebloemen in een vaas #18</i> , 2014, tekening	
Tammo Jurgen Schuringa (1962), <i>Fashionista</i> , 2010, tekening	
Roland Sohier (1950), <i>Door de bomen het bos zien</i> , 2004 tekening	
Povilas Ricardas Vaitekunas (1940), <i>Op uw gezondheid</i> , 2004, tekening	
Emo Verkerk (1955), <i>Portret van een jonge Joseph Roth</i> , 1999; <i>Jos de Pont</i> , 1993; <i>Portret schrijver Joseph Roth</i> , 1999, tekeningen	
Koen Vermeule (1965), <i>Pissed</i> , 2009, tekening	
Hans de Wit (1952), <i>Ruimteobjecten</i> , 2014, tekening	
Schenking de heer J. Stobbe	Smaragd uit het Oeralgebergte, kristal
<i>Scène uit Solnhofen</i> , ca. 1830, gouache	
Corstiaan de Jong, <i>Handwoordenboek der Natuurkundige Wetenschappen met handtekening van oud-conservator Eugene Dubois</i> , 1869, boek	
Schenking Firma Venrooy, 's-Hertogenbosch	<i>Proefslagen van de stempels voor de erepenning van Teylers Eerste en Tweede Genootschap, gemaakt tijdens de restauratie van de stempels in 2012, loden proefslagen</i>
Schenking erven de heer N. Wijnberg	Nicolaas Wijnberg (1918–2006), <i>Zelfportret</i> , 1973; <i>Le Soir</i> , 1987; <i>Mijn trouwe vriend (schilderskist)</i> ; <i>Microcosmos</i> , 1943; <i>Illustratie voor ‘Een stoombootje in de mist’</i> , 1936; <i>Illustratie voor ‘Een stoombootje in de mist’</i> , 1936, tekeningen

Schenking mevrouw N. de Wilde-Reinhold	Nono Reinhold (1929), <i>Twee theelepeltjes en een broche, gemaakt van munten</i> , 1942, zilver en brons
Schenking mevrouw E.J. Zetteler	Anoniem, <i>Kaart van de slag bij Nieuwpoort</i> , 1647, grafiek
	Anoniem, <i>Landschap met schuur en paarden</i> , grafiek
	Carel Frederik Bendorp (I) (1736–1814), <i>Het Binnen Spaarne te Haarlem</i> , 1790, grafiek
	Jean le Blond (I) (ca. 1594–1666) – toegeschreven aan, <i>Decoratief ontwerp met een jachtscène</i> , 1610, grafiek
	Jan Luyken (1649–1712), <i>Hoey door Heraugiere met Krijgslist ingenomen en weër verlooren in den Jaere MDXCV</i> , grafiek
	Pieter Tanjé (1706–1761), <i>Het verliefde Bregtje</i> , 1752, grafiek
	Jan Weissenbruch (1822–1880), <i>Ingang van een tuin aan het Zieken te Den Haag</i> , 1850, grafiek
	Edwarda Johanna Zetteler (1936), <i>Paardenkop naar rechts met hoofdstel; Staand paard met hoofdstel, naar rechts</i> , tekening
AANKOPEN	
Aangekocht uit eigen budget	
	Inge Claesen (1960), <i>Stad bij dag en nacht, jaarpenning van de Vereniging voor Penningkunst</i> , 2021, penning van brons
	John Constable (1776–1837), <i>Gezicht op de brug van Milford met in de verte de kathedraal van Salisbury</i> , 1826, prent
	Willem de Famars Testas (1834–1896), <i>Bab'el Zoueléh te Caïro</i> , tekening
	Jet Schepp (1940), <i>Malala. Jaarpenning van de Vereniging voor Penningkunst</i> , 2019, penning van brons
	Willem Bastiaan Tholen (1860–1931), <i>Gezicht op de daken van Scheveningen</i> , 1880, tekening
	Kevin Timmerman (1988), <i>Darwinism</i> , 2021; <i>Corona</i> , 2021, penningen van koper-nikkel, messing en brons

Aangekocht ten behoeve van Pieter Teylers Huis	
	Philip Akkerman (1957), <i>Portret van Pieter Teyler als investeerder</i> , 2021; <i>Portret van Pieter Teyler als verzamelaar</i> , 2021; <i>Portret van Pieter Teyler als filantroop</i> , 2021; <i>Portret van Pieter Teyler als doopsgezinde</i> , 2021; <i>Ontwerpschetsjes bij de portretserie van Pieter Teyler</i> , 2021, tekeningen
Aangekocht met steun van Teylers Museum Vrienden Fonds	
	Abel Rodríguez (1941), <i>Terraza Alta</i> , 2020, tekening
	Hans Broek (1965), <i>Het Slavenhuis</i> , 2020, tekening
Aangekocht met steun van de heer M. de Clercq	
	Denys Calvaert (1540/51–1619), <i>De H. Catharina in de gevangenis bekeert keizerin Faustina tot het christendom</i> , 1575, tekening
	Gerard van Groeningen (ca. 1515–na 1576), <i>Christus voor Pilatus</i> , tekening
Aangekocht met steun van de heer M. de Clercq ter gelegenheid van het afscheid van directeur Marjan Scharloo	
	Abraham Bloemaert (1566–1651), <i>Handstudies/studie van een meisjeskop</i> , tekening

NEDERLAND

- Alkmaar, Stedelijk Museum Alkmaar

Allart van Everdingen

3 tekeningen van Allaert van Everdingen (1621-1675)
- Amsterdam, Rijksmuseum Amsterdam

Vergeet me niet

1 tekening van Daniele da Volterra (1509-1566)
- Amsterdam, Stadsarchief Amsterdam

Amsterdam in aquarel en pastel 1880-1920

1 tekening van August Allebé (1838-1927)
- Den Haag, Mauritshuis

Vervlogen - Geuren in Kleuren

1 tekening van Jan van Goyen (1596-1656)
- Den Haag, Museum Meermanno / Huis van het boek

Groeten uit de Oriënt

4 prenten van Marius Bauer (1867-1932)
- Haarlem, Museum Haarlem

200 jaar Kunst Zij Ons Doel; geïnspireerd door het verleden

1 tekening van Pieter Barbiers (III) (1772-1837) en 1 schilderij van Antonie Lodewijk Koster (1859-1937)
- Utrecht, Museum Catharijneconvent

Maria Magdalena

3 prenten van Lucas van Leyden (1494-1533)
- BUITENLAND
- Darmstadt, Hessisches Landesmuseum Darmstadt

Ich, Max Liebermann. Ein europäischer Künstler

1 schilderij van Jozef Israëls (1824-1911)
- Straatsburg, Musée Tomi Ungerer

Rire à pleines dents. Six siècles de satire graphique

2 prenten toegeschreven aan Cornelis Dusart (1660-1704) en 1 prent van Johann Heinrich Ramberg (1763-1840)
- Vicenza, Civici Musei Vicenza

Behind the Scenes of the Renaissance. Making Art on the Venetian Terraferma (1550-1616)

1 tekening van Parmigianino (1503-1540)

- Amsterdam, Auteursbond

1 sculptuur van Nel Bakema
- Amsterdam, Museum het Rembrandthuis

1 prent van Rembrandt van Rijn en 2 prenten van Jan Lievens
- Amsterdam, NEMO Science Museum, voor een mini-versie van de Ovale Zaal

1 fossiele vis, 1 fossiele libelle, 1 fossiele garnaal uit Solnhofen (Duitsland), 2 fossiele tanden van een Reuzenhaai, 1 ammoniet uit Engeland, 1 reuzensalamander uit Oeningen (Duitsland), 1 bergkristal, 1 landschapsmarmer, 1 pyriet, 1 aragoniet, 1 gepolijst stuk, 1 geode, 1 gesteente met bolvormige kristallen, 1 versteend hout, 32 perenhouten kristalmodellen van René Just Hauÿ, 2 vogelplaten van de replica van The Birds of America van J.J. Audubon, 1 demonstratiemodel voor het transport van een sokkel voor een standbeeld, 1 eudiometer, 1 set prisma’s, 1 telescoop, 1 snaargalvanometer, 1 object van uraniumglas en 1 aurorafles
- Den Bosch, Museum Slager

1 schilderij van Petrus Slager
- Haarlem, Frans Hals Museum

1 schilderij van Cornelis van Haarlem en 1 sculptuur van Bartholomeus van Hove
- Haarlem, Museum Haarlem, Allemaal Haarlemmers

1 Tangens galvanometer naar Elias, 16 mineralen (calcisiltiet, calciët, melkkwarts, muscoviet (3x), lei, amfiboolkwarts, biotiet, graniët, chloriet, granaat, hematiet, magnetiet, kalkaeniet, fossielenkalk) en 3 fossielen (Leuciscus helveticus Winkler, Ammonites polyplorus De Haan, Conocephalus seilzeri Bronn)

VOGELPRACHT

- Leiden, Naturalis

Diverse opgezette vogels: aalscholver, grote zilverreiger, grutto, halsbandparkiet, hop, 10 huismussen, ijsvogel, kemphaan, kieviet, klapekster, 2 koolmezen, roze lepelaar, lepelaar, slechtvalk, zomertortel, volwassen Amerikaanse zeearend, Amerikaanse zeearend juvenil, Carolinaparkiet en een stolp met o.a. een paradijsvogel
- Haarlem, Fine Taxidermy: Darwin, Sinke en Van Tongeren

C’est un volière extraordinaire (vogelkooi met diverse kromsnavels), The Birds of Darwin, Sinke en Van Tongeren by John James Audubon (Rode flamingo, Grijskoppurperkoet, Reuzenbosral)
- De bruiklenen van de tentoonstelling John Constable zijn meegenomen in het verslag van 2020

- Erven de heer mr. J.M. Boll

Avery Preesman (1968), Zonder titel, 1988, tekening
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

114 objecten (boeken, penningen, postzegels, prenten en diverse paraferalia) uit de collectie van Boudewijn Büch, 3 prenten van Andy Warhol (1928-1987), 1 tekening van Jacques de Gheyn II (1565-1629) en 1 schilderij van Anton Mauve (1838-1888) uit de collectie C.J. van Tienhoven
- Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen

Philosophiae naturalis principia mathematica door Isaac Newton. eerste druk 1787, tweede druk 1713, derde druk 1726, boeken
- Diverse particuliere collecties

Jaap Kaas (1898-1972), Jonge gorilla (‘Japie’) en kakkerlak, 1940; Zelfportret, 1940; Curiosité anachronique, 1946; Ma légitime (Portret Margot Kaas-Brandon), 1948, tekeningen
- Charles Howard Hodges (1764-1837), Portret van Anthony Luden (1794-1846), 1830; Jan Adam Kruseman Jz. (1804-1862), Portret van Jacob Hendrik Luden (1765-1838), 1838; Portret van Anna Catharina Luden-Duker (1803-1851), 1839; August Allebé (1838 - 1927), Portret van Johannes Luden (1792-1868), 1868; Pieter Haaxman (1854-1937), Gebroken snaren, 1890, schilderijen
- Stichting Reinhold De Wilde

Arnulf Rainer (1929), Zonder titel (14-35), 2001; Nono Reinhold (1929), Printemps dans le désert, 2021; La route de passage, 2020; Sjablonden, 1995, grafiek
- De eerder in bruikleen gegeven werken van deze stichting staan vermeld in de voorgaande jaarverslagen.
- Stichting Roodenburg van Looy

Graafschap Holland, Leiden, denarius, imitatie van het Utrechtse type van Willem van Pont (1054-1076); Graafschap Holland, Leiden, denarius op naam van Floris I (1049-1061), zilveren munten
- De eerder in bruikleen gegeven werken van de Stichting Roodenburg van Looy, de Vereniging Haerlem en de Universiteit Leiden/ De Nederlandsche Bank staan vermeld in de voorgaande jaarverslagen.
- Anoniem

Lybus Superbus, ca. 145 tot 161 miljoen jaar oud, fossiel

TEYLERS STICHTING

Pieter Teyler van der Hulst (1702–1778) heeft bij testament Teylers Stichting in het leven geroepen om kennis van godsdienst, kunst en wetenschap te bevorderen en om behoeftigen te ondersteunen. Teylers Stichting is eigenaar van de gebouwen en de collecties van Teylers Museum. Teylers Stichting heeft het beheer van het museum door middel van een convenant in 1981 overgedragen aan de Stichting tot Beheer en Instandhouding van Teylers Museum.

Teylers Stichting is verantwoordelijk voor twee in het testament genoemde Genootschappen, te weten het Godgeleerd Genootschap en het Tweede Genootschap. In het Tweede Genootschap zijn natuurkunde (fysica en biologie), letterkunde, geschiedenis, kunstgeschiedenis en numismatiek vertegenwoordigd. Ter stimulering van de wetenschap schrijven de leden van beide Genootschappen jaarlijks een prijsvraag uit en geven lezingen in het museum.

Ook heeft de Stichting twee bijzondere leerstoelen onder haar hoede aan de Universiteit Leiden. De leerstoel ‘Geschiedenis van de natuurwetenschappen’ wordt sinds 2007 bekleed door prof. dr. Frans van Lunteren. Hij richt zijn onderzoek op de geschiedenis van de Nederlandse natuurwetenschappen tussen 1815 en 1940 en Teylers Museum in het bijzonder.

Prof. dr. Eric Jorink bekleedt sinds 2013 de tweede leerstoel, ‘Verlichting en religie in historisch en sociaal-cultureel perspectief’. Hij houdt zich onder meer bezig met de raakvlakken tussen geloof, kunst en wetenschap in de Verlichting, meer in het bijzonder met het ontstaan van collecties en musea.

Jaarlijks organiseert Teylers Stichting een aantal winterlezingen, die worden gehouden door Leden van Teylers Genootschappen in de Gehoorzaal van Teylers Museum.

De lezingen van de Teylers hoogleraren prof. dr. Frans van Lunteren en prof. dr. Eric Jorink zijn in dit jaar met vele coronabeperkingen in de Gehoorzaal opgenomen en digitaal te bekijken.

Prof. dr. Frans van Lunteren, hoogleraar Geschiedenis van de Natuurwetenschappen aan de Vrije Universiteit Amsterdam en aan de Universiteit Leiden en bijzonder Teylers-hoogleraar hield een lezing getiteld: *De koningsmakers: de achterkant van de Nobelprijs*.

Prof. dr. H.G.M. Jorink, onderzoeker aan het Huygens ING (KNAW) en bijzonder Teylers-hoogleraar ‘Verlichting en Religie in historisch en sociaal cultureel perspectief’ verbonden aan de Universiteit Leiden, sprak over: *Paradijsvogels in het rariteitenkabinet. Mythe en werkelijkheid van een beeldschoon verzamel-object uit de zeventiende eeuw*.

De verschillende maatregelen die wegens de COVID-19-pandemie gedurende 2021 door de overheid zijn genomen hebben een grote impact gehad op traditie-getrouwe en andere geplande bijeenkomsten. Bijna alle activiteiten zijn afgezegd, dan wel tot nader order uitgesteld.

In 2021 is de prijsvraag van prof. dr. Louise Vet, oud-directeur Nederlands Instituut voor Ecologie en buitengewoon hoogleraar evolutionaire ecologie aan Wageningen Universiteit en lid van Teylers Tweede Genootschap geformuleerde vraagstelling uit 2017 getiteld *“een kritische studie naar het optimaliseren van duurzame multifunctionaliteit van bodems”* bekroond met een gouden penning. Teylers Stichting heeft op 5 november 2021 een gouden penning toegekend aan de inzending van dr. Emilia Hannula en dr. Elly Morriën met als motto *“Werken en feesten vormt schoone geesten”*.

De uitreiking van een gouden penning van de in 2016 uitgeschreven prijsvraag van wijlen prof. dr. Maarten Menken van Teylers Godgeleerd Genootschap: *Gevraagd wordt “een kritische beschrijving en evaluatie van het onderzoek in de laatste vijftig jaar naar het uiteengaan van jodendom en christendom in de eerste eeuwen van onze jaartelling”* aan prof. dr. Peter Tomson is helaas wederom door de coronamaatregelen uitgesteld.

Over het hele jaar gezien zijn er geen grote financiële gevolgen geweest voor de Stichting als gevolg van de pandemie.

Teylers Godgeleerd Genootschap bestond in 2021 uit de volgende leden:

Dhr. prof. dr. M. Barnard, hoogleraar Praktische Theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit Amsterdam, bijzonder hoogleraar liturgiewetenschap, Vrije Universiteit Amsterdam en buitengewoon hoogleraar Praktische Theologie Universiteit van Stellenbosch, Zuid-Afrika

Dhr. prof. dr. H.L. Beck, hoogleraar godsdienstwetenschap, in het bijzonder van de islam, Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit van Tilburg

Dhr. prof. dr. H.G.M. Jorink, onderzoeker aan het Huygens ING (KNAW) en bijzonder Teylers-hoogleraar 'Verlichting en Religie in historisch en sociaal cultureel perspectief', Universiteit Leiden

Mevr. prof. dr. A.B. Merz, hoogleraar Nieuwe Testament, Protestantse Theologische Universiteit, Groningen

Dhr. prof. dr. M. Popović, hoogleraar Oude Testament en het vroege Jodendom, met bijzondere aandacht voor Qumran en de Dode Zeerollen, en Decaan van de Faculteit Theologie en Religiewetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen

Mevr. dr. E.P. Schaafsma, Universitair Hoofddocent Theologische Ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit, locatie Amsterdam

Mevr. em. prof. dr. E.G.E. van der Wall, hoogleraar Geschiedenis van het Christendom, Universiteit Leiden

Teylers Tweede Genootschap bestond in 2021 uit de volgende leden:

Dhr. prof. dr. W. van Anrooij, hoogleraar Nederlandse letterkunde tot de Romantiek, Universiteit Leiden

Mevr. prof. dr. Y.L. Bleyerveld, bijzonder hoogleraar Kunst op papier en perkament aan de Universiteit Leiden en senior Conservator Teken- en Prentkunst (ca. 1500 - 1800) bij het RKD - Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis - in Den Haag

Mevr. prof. dr. B.A. de Graaf, hoogleraar Geschiedenis Internationale Betrekkingen, Universiteit Utrecht

Dhr. prof. dr. F.H. van Lunteren, hoogleraar Geschiedenis van de Natuurwetenschappen, Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit Leiden en bijzonder Teylers-hoogleraar

Dhr. drs. A. Pol, onderzoeker faculteit Archeologie, Universiteit Leiden

Dhr. prof. dr. ir. W. van Saarloos, hoogleraar Theoretische Natuurkunde, Universiteit Leiden

Mevr. em. prof. dr. L.E.M. Vet, directeur Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) en buitengewoon hoogleraar evolutionaire ecologie, Wageningen Universiteit

Teylers Stichting wordt, zoals in het testament bepaald, bestuurd door een college van vijf Directeuren. In 2021 hadden hierin zitting:

Mevr. drs. H.B. Beeksmā-Romijn, secretaris
Mevr. drs. F.E. van Citters-van de Grampel, penningmeester
Dhr. mr. E.H. Huisman
Dhr. mr. S.C. Teves, presiderend directeur
Dhr. prof. dr. S.M. Verduyn Lunel

TEYLERS MUSEUM VRIENDEN FONDS

Teylers Museum Vrienden Fonds is een onafhankelijke stichting die in de breedste zin van het woord steun verleent aan Teylers Museum in Haarlem. De stichting heeft de culturele ANBI-status.

De doelstelling van het Vrienden Fonds is het bevorderen van de bloei van Teylers Museum. Dit doel wil het Fonds bereiken door het bijeenbrengen en beheren van bijdragen van betrokken vrienden, periodieke schenkers en andere begunstigers uit binnen- en buitenland. Het Vrienden Fonds doet regelmatig donaties aan Teylers Museum en ondersteunt daarmee projecten op de korte en middellange termijn en activiteiten van het museum.

Het Vrienden Fonds wordt structureel gesteund door Bijzondere Vrienden, Sterrenwachters en leden van de Lorentz Kring, de Wybrand Hendriks Kring en de Pieter Teyler Kring. Ook de bijdragen van Vrienden en eenmalige schenkingen en nalatenschappen komen in het Fonds terecht. De bijdragen van de Vrienden, Bijzondere Vrienden en Sterrenwachters gaan deels in een op de toekomst gericht endowment-vermogen. De bijdragen van de Lorentz Kringleden komen ten gunste van de projecten op het gebied van bètawetenschappen in het museum, zoals *De Lorentz Formule*. De bijdragen van de Wybrand Hendriks Kring en de Pieter Teyler Kring zijn specifiek bedoeld voor de restauratie en exploitatie van Pieter Teylers Huis. Verdere geormerkte bijdragen worden besteed aan de doelstelling die de schenker heeft geformuleerd en die past binnen de doelstelling van het Vrienden Fonds. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bijdragen van het Gezelschap Democriet met anonieme begunstigers; hun bijdragen zijn voor een groot deel bestemd voor Pieter Teylers Huis.

In het Vrienden Fonds zijn acht Fondsen op Naam ondergebracht; deze zijn voortgekomen uit grote schenkingen of nalatenschappen (van minimaal € 50.000) waaraan door de stichters een specifieke bestemming is gegeven, die in overeenstemming is met de doelstelling van het Vrienden Fonds:

- Fonds Legaat Boting, t.b.v. collectie-uitbreiding met voorkeur voor pentekeningen van landschappen en schilderijen uit de Haagse School,
- Fonds Matthijs de Clercq, t.b.v. de uitbreiding van de collectie tekeningen,
- Fonds Moderne Kunst, t.b.v. het aankopen van moderne kunst,
- Fonds Numismatiek, t.b.v. de uitbreiding van de collectie numismatiek,
- Fonds Van Regteren Altena Loman, met name t.b.v. uitbreiding collecties,
- Mr. Cornelis Roozen Fonds, t.b.v. de restauratie van de inrichting van een van de kamers van Pieter Teylers Huis. Dit fonds is in 2021 vrijgefallen aan Teylers Museum.
- Fonds B.Art, t.b.v. jaarlijkse aankopen van hedendaagse tekenkunst voor een periode van 25 jaar.
- Het op 30 december 2021 opgerichte Aurora Sanders Zoetmulder Fonds, t.b.v. de aankoop van of opdracht tot hedendaagse kunst.

Teylers Museum Vrienden Fonds heeft in de Verenigde Staten een *Teylers Museum Friends Fund* binnen The Netherland-America Foundation (NAF). Schenkingen aan dit *Friends Fund* worden doorgeschonken aan het Vrienden Fonds in Nederland. Op deze wijze benut een aantal Amerikaanse burgers de fiscale voordelen in hun land bij het schenken van geld of kunstwerken ten behoeve van Teylers Museum.

Het Vrienden Fonds had eind 2021 1835 begunstigers, bestaande uit een gevarieerde groep van Vrienden en periodieke schenkers. Ook waren er een aantal ruimhartige eenmalige schenkers. De structurele plus éénmalige donaties tezamen zorgden in 2021 voor € 396.873 aan inkomsten voor het Vrienden Fonds, plus € 371.405 uit nalatenschappen.

De Beleggingscommissie, bestaande uit de penningmeester en twee bestuursleden, kwam in 2021 een aantal malen bijeen om de resultaten van het vermogensbeheer te analyseren en te toetsen aan het beleggingsstatuut van het Vrienden Fonds. De commissie bracht verder aan het bestuur advies uit over de selectie van een nieuwe vermogensbeheerder, waarbij onder andere is gekeken naar de reputatie van de beheerder, de strategie op het gebied van duurzaam beleggen, de performance van de portefeuilles over de laatste vijf jaar en de beheerskosten. Het bestuur heeft uiteindelijk gekozen voor Van Lanschot Kempen als nieuwe beheerder. In het vierde kwartaal is de overgang naar Van Lanschot Kempen afgerond.

Het totale vermogen van het Vrienden Fonds bedroeg begin 2021 € 8.693.364. Hiervan was ongeveer € 5.200.000 in twee beheermandaten ondergebracht; het grootste deel, ca. € 4.953.000 bij ABN AMRO onder een defensief beleggingsmandaat, waarbij ook een belangrijk deel in cash wordt aangehouden en een kleiner deel, circa € 423.000, in een door Insinger Gilissen beheerd obligatiefonds. Het overige deel van het vermogen is als cash aangehouden bij ABN AMRO en de Rabobank. Eind 2021 was het totale vermogen, bijna geheel bestaand uit effecten en cash, € 9.205.550.

Op de portefeuille bij de ABN AMRO Bank werd in 2021 een rendement van 6,5% gerealiseerd. Bij Insinger Gillissen was dat -0.09% en bij Van Lanschot Kempen 0,2%. Dit laatste mandaat is ingegaan in het vierde kwartaal van 2021.

De stemming op de obligatiemarkten was door de aanhoudende verwachtingen van renteverhogingen gespannen en onzeker, daarnaast zorgde de onzekere situatie rondom COVID-19 ervoor dat de financiële markten erg volatiel bleven. Mede daarom is een groot gedeelte van het totale vermogen in cash aangehouden. Hier speelt ook mee dat het Vrienden Fonds in het vierde kwartaal van 2021 en het eerste kwartaal van 2022 grote bedragen moest gaan overmaken in verband met de restauratie en openstelling van Pieter Teylers Huis.

Mogelijke risico's en beheersmaatregelen zijn bijvoorbeeld:

- Aanpassingen van fiscale wetgeving en andere faciliteiten die voor het fonds en donoren van belang zijn. Voorbeelden zijn de Geefwet en recente ontwikkelingen op het gebied van transparantie van maatschappelijke organisaties. Het bestuur volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en maakt gebruik van inspreekmogelijkheden.
- Beleggingsrisico. Het beleggingsmandaat is betrekkelijk defensief ingericht, om te grote verrassingen te verminderen en te voorkomen.
- De rentestand. De ontwikkelingen op het gebied van negatieve rente worden gemonitord en zo nodig zullen maatregelen worden getroffen.
- Leeftijdsopbouw van het donateurenbestand. Om terugloop van het aantal donateurs, en daarmee het vermogen, op termijn te voorkomen worden extra wervingsinspanningen verricht. Het bestuur is volop bezig om bijzondere activiteiten te organiseren om juist jongere potentiële schenkers meer bij het museum te betrekken.
- Corona. Ook in 2021 heeft het bestuur de situatie rondom corona actief gemonitord en met name de gevolgen voor de financiële markten.
- Zoals hierboven vermeld is in 2021 gekozen voor een andere vermogensbeheerder, onder andere uit oogpunt van lagere kosten.
- Aanwezige middelen worden ten onrechte onttrokken aan de organisatie. Bij elke overboekingstransactie wordt het vierogen-principe gehanteerd: elke betaling wordt voorbereid en klaargezet door de financiële administratie en vervolgens geautoriseerd door de penningmeester of de voorzitter van de stichting, waarna het bedrag via een elektronisch bankpakket wordt overgemaakt. Er vinden alleen betalingen plaats aan Stichting tot Beheer en Instandhouding van Teylers Museum voor projecten of aankopen die geaccordeerd zijn.

Het Teylers Museum Vrienden Fonds heeft in 2021 in totaal € 568.649 aan het museum gedoneerd. Dit bedrag omvat:

- Een algemene donatie van € 90.000, waarvan € 10.000 is bestemd voor de aankoop van hedendaagse tekenkunst.
- Een bedrag van € 21.000 als bijdrage aan de tentoonstelling *Vogelpracht* (zoals in 2020 besloten) die in verband met corona op korte termijn moest worden gerealiseerd
- Een bijdrage van € 5.000 voor het fotoboek van Johan Nieuwenhuize over het restauratieproject Pieter Teylers Huis.

Uit de Fondsen op Naam werden de volgende donaties gedaan:

- € 400.000 van het Cornelis Roozenfonds is vrijgefallen aan Pieter Teylers Huis.
- € 10.000 uit het Fonds Numismatiek als tweede donatie voor de aankoop van een unieke gouden geuzenpenning uit de 80-jarige oorlog.
- € 42.649 uit het Fonds Matthijs de Clercq ten behoeve van de aankoop van diverse tekeningen, met onder andere twee werken van Abraham Bloemaert, *The clemency of Faustina* van Denys Calvaert en *Christ before Pilatus* van Gerard van Groeningen. Het fonds zal in 2022 worden aangevuld.

Teylers Museum Vrienden Fonds ontving in 2021 ook een aantal schenkingen die direct zijn doorgeschonken aan Teylers Museum. Het gaat om de volgende objecten en werken, met een totale waarde van € 52.050:

- Drietal objecten voor de collectie wetenschap, onder andere een historische smaragd uit het Oeralgebergte, een Duitse gouache op papier uit circa 1830 en een historisch 'Handwoordenboek der Natuurkundige Wetenschappen' van C. de Jong, geschonken door de heer J. Stobbe
- Een schenking van 35 tekeningen uit de Pieter en Marieke Sanders collectie.

Het Bestuur van het Teylers Museum Vrienden Fonds kwam in 2021 vijf maal bijeen (deels online via Zoom). Bij deze vergaderingen waren Marjan Scharloo, directeur en Carla Voorendonk, hoofd Partners & Begunstigers van Teylers Museum telkens aanwezig.

Net als in 2021 had de coronapandemie gevolgen voor de activiteiten van Teylers Museum Vrienden Fonds. Door de maandenlange sluiting van het museum is een aantal activiteiten vervangen door virtuele varianten, zoals de Vriendendag met maar liefst 220 deelnemers die via een gestreamde verbinding aanwezig waren bij een gevarieerd programma. Ook is een online dankborrel voor de grotere gevers gehouden, met een pubquiz van Dieuwertje Blok. Gelukkig konden andere evenementen wel fysiek doorgaan, zoals de private view van *Vogelpracht*, de Vriendenexcursie naar Rotterdam en de Nieuwe Vriendenavond.

Hoogtepunt voor het museum en voor Teylers Museum Vrienden Fonds was zonder twijfel de opening van Pieter Teylers Huis. Na jarenlange voorbereidingen en mede dankzij de bijdragen van heel veel grote en kleinere gevers is de restauratie van dit pand mogelijk gemaakt. Het bestuur is er trots op dat dankzij de inzet van vele particuliere gevers het pand nu voor de bezoekers van Teylers Museum toegankelijk is.

De feestelijke openingen van Pieter Teylers Huis tussen 30 november en 2 december voor de vele donateurs moesten op het laatste moment worden aangepast in verband met de nieuwe coronamaatregelen die op 26 november werden afgekondigd. De officiële opening met Koningin Máxima was daarbij een hoogtepunt. Vanwege de beperkingen konden helaas minder mensen dan gehoopt worden ontvangen, maar de belangstelling was groot.

Het bestuur wil de huidige groep van Vrienden en begunstigers de komende jaren zoveel mogelijk vasthouden en verder uitbreiden. Daarnaast worden er extra inspanningen verricht voor het werven van grote particuliere giften en voor meer jongere donateurs.

Dankzij de generositeit en hulp van vele Vrienden, begunstigers, schenkers en erflaters kan het museum steeds weer mensen, jong en oud, enthousiast maken voor het museum en voor kunst en wetenschap. Het bestuur van het Teylers Museum Vrienden Fonds is hen daarvoor bijzonder erkentelijk. Samen met de nieuwe directeur Marc de Beyer zullen verdere stappen worden gezet om nieuwe wensen en dromen van het museum te realiseren.

Henry van Geen
Voorzitter Stichting Teylers Museum Vrienden Fonds

Bestuur
Het bestuur van de Stichting Teylers Museum Vrienden Fonds is onbezoldigd. De samenstelling was in 2021 als volgt:

- Mevr. Drs. (Frederike) van Citters, bestuurslid namens Teylers Stichting
- Dhr. jhr. mr. H.C. (Henry) van Geen, voorzitter en lid beleggingscommissie
- Mevr. mr. C.D. (Charlotte) Gevers Deynoot-Broekers, bestuurslid
- Mevr. mr. drs. J.L. (Jacqueline) Lenterman, bestuurslid en lid beleggingscommissie
- Mevr. mr. S. (Saskia) Sicking, bestuurslid, portefeuillehouder Fondsen op Naam
- Dhr. mr. A.W.E.G. (Alexander) van Velzen, bestuurslid
- Dhr. F.J.S.M. (Joof) Verhees, penningmeester en lid beleggingscommissie

STICHTING ROODENBURG VAN LOOY

De stichting heeft ten doel het verkrijgen, bewaren, beheren, uitbreiden en in stand houden van de muntenverzameling, schilderijenverzameling en de andere verzamelingen op het gebied van kunst, kunstnijverheid en boeken, bijeengebracht door de heer Willem Roodenburg senior, de heer drs. Willem Roodenburg junior en mevrouw Anna Elisabeth Roodenburg-van Looy. De stichting tracht haar doel onder andere te bereiken door haar verzamelingen onder te brengen in Teylers Museum.

In 2021 breidde de stichting haar bij Teylers Museum beheerde collectie uit met: Graafschap Holland, Leiden, *denarius, imitatie van het Utrechtse type van Willem van Pont (1054-1076)*, **zilveren munt** Graafschap Holland, Leiden, *denarius op naam van Floris I (1049-1061)*, **zilveren munt**

Het bestuur kwam in 2021 op 25 augustus bijeen en was als volgt samengesteld:

- Dhr. mr. E.H. Huisman, voorzitter/penningmeester
- Dhr. T. van Druten MA, secretaris
- Mevr. Drs. M. Aarts, bestuurslid

ORGANOGRAM PER 31 DECEMBER 2021

In 2021 waren gemiddeld 54 personen (44,02 fte) in dienst van het museum, werkten twee personen via Paswerk en kon het museum steunen op de enorme inzet van zo’n 63 vrijwilligers. Daarnaast werd een persoon gedetacheerd vanuit het Rijksmuseum en werkten nog zo’n 23 personen op tijdelijke/projectbasis. In vergelijking met 2020 hebben we gelukkig weer meer stagiairs kunnen ontvangen. Dit was een gevolg van de versoepelde coronamaatregelen.

Het ziekteverzuim in 2021 was 4,85% (tegenover 6,4% in 2020).

In 2021 waren de volgende personen werkzaam in Teylers Museum:

BESTUUR EN PERSONEEL

Bestuur en directie

Mevr. drs. M. Scharloo,
Directeur / Bestuurder

Managementteam

Mevr. drs. M. Kool, zakelijk directeur
Dhr. T. van Druten MA,
hoofdconservator Kunst
Mevr. drs. L.J. Mol, hoofd
Publiekszaken (vanaf 1 februari)
Mevr. drs. T.M. van der Spek,
hoofdconservator Wetenschap

Partners & Begunstigers

Mevr. drs. C.M. Voorendonk, hoofd
Partners & Begunstigers
Mevr. S. van der Linde, medewerker
Partners & Begunstigers (vanaf 22 maart)
Mevr. P. Löevering-van Henten BA,
medewerker Partners & Begunstigers
Mevr. B. Peters MA, medewerker
Partners & Begunstigers

Afdeling Kunst

Mevr. R.E. van Gulik, hoofd Papier-
restauratie
Mevr. L. Hooning BA, medewerker
Archief (vanaf 1 februari)
Mevr. N.E. Kersten-Pampiglione BA,
papierrestaurator
Dhr. E.M. Koek, restaurator Preven-
tieve Conservering
Mevr. M.K. Krom MA, junior conser-
vator Kunstverzamelingen
Mevr. C.S. Langedijk BA, medewerker
Collectie Kunstverzamelingen
Dhr. drs. J.E.L. Pelsdonk, conservator
Numismatische Collecties
Mevr. M. Ram MA, conservator
Kunstverzamelingen
Dhr. drs. C. Baron van Tuyll van
Serooskerken, honorair conservator

Afdeling Wetenschap

Mevr. drs. M.M. van Hoeken,
conserveringsmedewerker
Dhr. J.W. Pette, restaurator
Instrumenten en Fossielen
Dhr. prof. dr. A.S. Schulp, honorair
conservator Paleontologie
Dhr. mr. H.J. Voogd, hoofd collectie-
beheer Wetenschap
Mevr. M.H. de Vries MSc, junior
conservator Wetenschap

Dhr. T. de Zeeuw, medewerker Weten-
schappelijke Collecties

Publiekszaken

Mevr. V.M. Bartels BBA, medewerker
Digitalisering & Online Media
Dhr. J. Blijleven, medewerker
Digitalisering & Fotografie (tot 13
augustus)
Mevr. H.M. van Halsema MA,
Communicatiemedewerker
Mevr. L. Hillen, medewerker
Onderwijsrelaties (tot 15 juli)
Dhr. N. Kerkkamp,
tentoonstellingsbouwer
Mevr. N. Kramer, medewerker
Publiekszaken
Mevr. drs. F.E. Kroon, medewerker
Educatie
Mevr. S. van der Linde MA, Registrar
Dhr. A.E. Pelt, medewerker
Tentoonstellingen
Mevr. S. Plukker, projectmedewerker
Pieter Teylers Huis (vanaf 20
september)
Mevr. D.C.C. Scholtes, medewerker
Marketing & Sales
Dhr. E.H. Vredegoor, Medewerker
onderwijs(relaties) &
publieksactiviteiten (vanaf
1 september)
Dhr. M. Zegel, fotograaf

Bedrijfsvoering

Financiën
Mevr. J. Akkerman, hoofd Financiële
Administratie & Commerciële Zaken
Mevr. S. Abdulsemed, administratief
medewerker
Dhr. P.J. Rietveld, medewerker
Financiële Administratie en
Commerciële Zaken
Huisvesting
Dhr. ing. W. Lips, hoofd Huisvesting
en Onderhoud
Mevr. M. van Iersel, medewerker
onderhoud gebouwen &
projectsecretaris (PTH)
Dhr. P. Kramer, Schilder
Dhr. B.N. Wolff, medewerker
Technische dienst
Mevr. A. Planting-Haringsma,
medewerker Huishoudelijke Dienst
(tot 24 januari)
HR
Mevr. I. Vogel BHRM, HR-adviseur
Directiesecretaresse
Mevr. M.M. van Meerlant
Winkel
Mevr. M. Dronkert
Pieter Teylers Huis
Mevr. M. de Bie, projectcoördinator
Dhr. D. Le Poole, meubelrestaurator

Beveiliging en Facilitaire Zaken

Hoofd Beveiliging
Dhr. M. Koopmans
Medewerkers Beveiliging
Dhr. B. van Dansik (vanaf 1 november)
Dhr. C. Halekor
Dhr. W. Haymoura (vanaf 1 november)
Mevr. W. Jansen
Dhr. W. de Jong
Dhr. J. Koper
Mevr. F. Mazouz
Dhr. H. Meneceur
Dhr. E.M. Mulder
Dhr. F.C.I. Rijkjes (tot 23 december)

Mevr. V.E.M. Schoots
Mevr. D. Smakman, nachtwaker &
gastvrouw (tot 12 juli)
Mevr. V. Volger

Medewerkers Kassa

Mevr. M.J.B.A.M. Huijzer-Smit
Dhr. M. Idema (vanaf 1 augustus)
Dhr. L.J. Korpos (vanaf 1 juni)
Dhr. F.M. Loerakker (tot 16 mei)
Mevr. J. Schavemaker (tot 15 juni)

De Lorentz Formule

Producer
Mevr. C. Overvest
Regie
Mevr. L. Knobel
Dhr. R. Swarte
Acteurs
Mevr. R. de Bont
Mevr. D. Dir
Mevr. D. van Gent
Dhr. T. Jaspers
Mevr. V. Ketelaars
Dhr. E.J. Lens
Mevr. E. Linssen
Dhr. S. Meijer
Dhr. H. Michielsen
Mevr. I. Smit
Mevr. M. Touwnaar

MUSEUMDOCENTEN

Mevr. A.M.E. Nibbering, docent Kunst
& Vliegwerk
Mevr. L. Oostdam, docent Kunst &
Vliegwerk
Mevr. T. Sengers, docent Kunst &
Vliegwerk
Mevr. P. Woudsma, docent Kunst &
Vliegwerk

RONDLEIDERS

Dhr. drs. ir. A.J.Q. Alkemade
Dhr. J. Attema
Dhr. ir. F.W. van den Berg
Mevr. M. Blad
Dhr. P.M. Broekens (tot 22 juni)
Mevr. drs. M.E. de Bruijn
Mevr. H. Ceelen
Mevr. drs. G. Franceschini
Dhr. P. van Graafeiland
Mevr. C. Hilterman
Mevr. E. Hoekstra
Mevr. L. 't Hooft-van der Linden
Mevr. A. Hoogland-Snackers
Mevr. A. Kodde-van Marle
Dhr. M. Landsberg
Mevr. E. Launspach
Dhr. R. Middelburg
Mevr. R. Roebbers
Dhr. M. van Tulder
Dhr. B. Vernooy
Dhr. C. Vlot
Dhr. R.M. Witteveen

BLITSLAB

Dhr. J. Berkhout (tot 24 februari)
Mevr. L. Faasen (tot 24 februari)
Mevr. F. de Groot (tot 24 februari)
Mevr. C. Hagman
Dhr. W. Leliveld (tot 24 februari)
Mevr. G. Roozen (tot 24 februari)
Mevr. M. Sliggers (tot 24 februari)
Mevr. B. Stokkers (tot 15 januari)
Dhr. N. Vermeer (tot 24 januari)

VRIJWILLIGERS

Afdeling Kunst

Dhr. F.M. Loerakker (vanaf 1
september)
Mevr. A.A.P. Poutsma-Mathijssen
Mevr. C. Schoonhoven-Eschbach
Mevr. L. Willems

Afdeling Wetenschap

Dhr. H. Franse
Dhr. prof. dr. D. den Hengst (tot
voorjaar 2021)
Mevr. dr. R. Janssen
Dhr. drs. B. Kamps
Dhr. dr. C.J.M. Kramer
Dhr. E. de Kuyper
Dhr. J. Slikker
Dhr. mr. J. Stobbe

Kunst & Vliegwerk

Mevr. I. de Boer-Kleinman
Mevr. S. Keiner
Mevr. J. van Keulen
Mevr. A. Klingen
Dhr. I.J.F. Kroon van Diest
Mevr. J.J.M. Langendijk
Mevr. O. Magis (tot 29 september)
Mevr. G. Negenborn
Mevr. D. Rijkjes-van Selm
Dhr. R. Roetman
Dhr. H. Steehouwer
Dhr. J. van der Valk (tot 19 maart)
Dhr. F.J. van der Veen
Mevr. A. van der Weg (tot 5 januari)
Mevr. P. Wentzel
Mevr. M. Weustink (tot 1 november)
Mevr. W. Weustink

Winkel

Mevr. K. Barreveld
Dhr. G. Barreveld
Mevr. H. van Beek
Mevr. E. Blom
Mevr. C.H. Borkent
Mevr. M. Brakel
Dhr. P. Broekman
Mevr. I. Deenik-de Ru
Mevr. T. Engelberts
Mevr. L. Gebing
Mevr. drs. A. Groen-Lucassen

Mevr. G. Hamminga-Stutvoet

Mevr. S. Kapitein
Mevr. S. Keiner
Mevr. J. van Keulen-Roozen
Mevr. T. van der Kort
Mevr. W. Kreuger-Odijk
Mevr. A. van der Krol
Mevr. E. Kuiper
Mevr. mr. H.S. Langendijk-Meijer
Mevr. J.J.M. Langendijk
Mevr. H.M. de Lugt-Timmerman
Mevr. S. Meulenbelt-Snijders
Mevr. P. Muller
Mevr. J. Nijenhuis-Wildervanck
Dhr. P. Nijenhuis
Mevr. W. Odekerken-Montfoort
Mevr. J.J. Palmboom-Smit (vanaf 1
december)
Mevr. M. Plomp
Mevr. D. Rijkjes-van Selm
Dhr. R. Roetman
Dhr. F. Roozen
Mevr. M. Schellart
Mevr. L. Schornagel
Mevr. M. Sikkes-van Hasselt
Mevr. M. Spek
Dhr. P. Spek
Mevr. H. Stuart
Dhr. T. Voet
Mevr. M. Vogelzangs
Mevr. M. Wolff

Stagiaires

Mevr. J.A. Kadijk, afdeling
Publiekszaken
(tot 1 februari)
Dhr. J.R. Horn, Pieter Teylers Huis
(30 augustus tot 1 december)
Mevr. E.G.J. van Wijlick (8 februari
tot 1 juni)

Ondernemingsraad

De OR bestond in 2021 uit Charrel Halekor (voorzitter), Jan Pelsdonk (secretaris) en Tim de Zeeuw (lid). Gedurende het jaar kwam de OR diverse keren samen en op 20 september vond de jaarlijkse achterbanraadpleging plaats. De OR vergaderde zes keer met de directie, onder andere over de reiskostenregeling, koeriersdiensten, flexibele schil, werving van de nieuwe directeur, opleidingsplan en -budget, thuiswerkbeleid en de begroting van 2022. De notulen van de vergaderingen zijn verspreid onder het personeel, via ondernemingsraad@teylersmuseum.nl.

Terry van Druten
Lid adviescommissie Beeldende Kunst, Prins Bernhard Cultuurfonds
Lid raad van adviseurs, Vereniging Rembrandt
Extern examiner, 2e cycle, École du Louvre, 18 januari
Two Centuries of Exhibiting in Teylers Museum, gastcollege Vrije Universiteit Amsterdam, 16 september

Linda Hooning
Lid werkgroep Samenwerking Museumarchieven
Medewerker Documentaire
Informatievoorziening, Rijkswaterstaat

Ewout Koek
Workshop Boekensteunen, Reinwardt Academie Amsterdam, 21 april
Trainer in Archaeological Conservation, Iraq
Emergency Heritage Management Training Scheme, 6 oktober-5 november

Myrthe Krom
Secretaris ESNA – European Society for Nineteenth-Century Art

Linda Mol
Lid van de International Advisory Board van het Europäisches Hansemuseum in Lübeck
Lid van de jury van de European Museum of the Year Award (tot mei)

Jan Pelsdonk
Hoofdredacteur *De Beeldenaar. Tijdschrift voor numismatiek en penningkunst*
Redacteur *Jaarboek voor Munt- en Penningkunde*
Gedelegeerde *FIDEM*
The intrinsic value of medals, lezing FIDEM-congres, Tokio, 1 december

Marleen Ram
Redactielid *Delineavit et Sculpsit. Tijdschrift voor Nederlandse prent- en tekenkunst*

Marjan Scharloo
Vicevoorzitter Raad van Toezicht vfonds (Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg) (vanaf 25 juni)
Voorzitter CODART (vanaf 22 april)
Voorzitter Werkgroep kwaliteitsborging Museumvereniging inzake ontwikkeling
Visitatiesysteem Rijksgesubsidieerde Musea (tot 15 november)
Voorzitter beoordelingscommissie
Onderzoekbeurzen Vereniging Rembrandt
Founding member Alliance Early Universal Museums
Jurylid Irispenning voor excellente wetenschapscommunicatie
Lid Curatorium Teylers leerstoel Universiteit Leiden
Directeur Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
Lid Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
Lid Saltus Advisory Board American Numismatic Society
Lid Editorial Board The Medal

Trienke van der Spek
Adviseur Collectiebeleid voor NEMO Science Museum Amsterdam
Lid commissie Chemical Landmarks NL (Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging)
Lid beoordelingscommissie Netherlands Biodiversity Information Facility
Het topje van de Mont Blanc, livestream-presentatie in de serie Spotlight van Naturalis, 18 maart
Show, don't tell; the magic lantern and 19th century popularisation of science, lezing op het 26th International Congress of History of Science and Technology, Prague 25-31 July 2021, 27 juli
Achter de schermen: samenwerken met wetenschappers in Teylers Museum, lezing op de VSC-ledendag, 8 november

Tim de Zeeuw
Lid Kascommissie Adlib Gebruikersgroep
Gastdocent op de Reinwardt Academie, inhoudelijke begeleiding voor vierdejaars studenten bij hun afstudeeronderzoek en stage

Terry van Druten
‘Collecting and Displaying Art in Teyler’s Museum, 1778-1885: The Usefulness of Drawings, Prints and Contemporary Paintings, and the Development of Public Access’, in: E. Bergvelt en D. Meijers (red.), *Teyler’s Foundation in Haarlem and It’s ‘Book and Art Room’* of 1779. *A Key Moment in the History of a Learned Institution* (Leiden), 190-215

Jan Pelsdonk
‘Doorgelichte numismatiek (2), noodmunten uit Alva’s tijd – I’, *De Beeldenaar* 45-1, p. 19-22
‘Doorgelichte numismatiek (3), noodmunten uit Alva’s tijd – II’, *De Beeldenaar* 45-4, p. 181-188
‘Doorgelichte numismatiek (4), 1575-1576: een periode van tin’, *De Beeldenaar* 45-6, p. 337-346
‘Dirck van Rijswijck. Befreiung Amsterdams, 1650’, in: Matteo Burioni & Martin Hirsch (samenst.) *Die Silberne Stadt. Rom im Spiegel seiner Medaillen von Papst Paul II. bis Alexander VII* (Trient) p. 395, 422-455
‘Tekens op maçonnieke penningen in de collectie van Teylers Museum’, *De Muntkoerier* 50-4, p. 4-7
‘Pfaffenfeindtaler’, *De Muntkoerier* 50-11, p. 16-17

Jan Pelsdonk, Jos Benders en Bertil van Os
‘Welke goudgulden is de oudste? De guldens van Maria van Brabant’, *De Beeldenaar* 45-3, p. 126-130

Jan Pelsdonk en Jan Blok
‘Kopieën zijn van alle tijden. Een bespiegeling over rekenpenningen aan de hand van Teylers collectie’, *De Beeldenaar* 45-6, p. 299-306

Jan Pelsdonk, Bertil van Os, Alexandra Suvorova en Jon Woodhead
‘Trade vs local economy: two sides of a coin’, in: Jeremy Green & Alistair Paterson (red.) *Shipwrecks of the Roaring Fourties. Researching some of Australia’s earliest shipwrecks* (Crawley), p. 198-214, 301, 307-316

Marjan Scharloo
‘Pieter Teylers Huis. Een biografische schets’, in: *Pieter Teylers Huis -Johan Nieuwenhuize* (Haarlem, 2021) p. 59-101

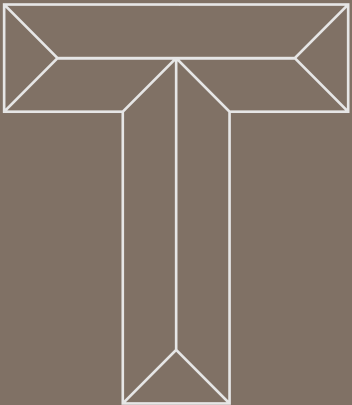
Trienke van der Spek
‘The Lorentz Lab: Reviving the Scientific History of Teylers Museum with Working Replicas’ in: E. Cavicchi and P. Heering (eds.), *Historical Scientific Instruments in Contemporary Education*, Brill, Leiden, 2021, p. 243-262
‘Wetenschapsfraude avant la lettre’, NVOX nummer 1, p. 9
‘Scheikunde met Wedgwood’, NVOX nummer 5, p. 15
‘De Elektromotor is jarig’, NVOX nummer 8, p. 11
‘Alles is relatief’, NVOX nummer 10, p. 27

Trienke van der Spek & Moed de Vries
‘De Herschels’, NVOX nummer 2 (2021), p. 35

Moed de Vries
‘Ecoloog avant-la-lettre’, NVOX nummer 3, p. 40
‘De Carolinaparkiet. De enige inheemse papegaai van Noord-Amerika’, NVOX nummer 6, p.20
‘Alle kleuren verzamelen’, NVOX nummer 9, p. 27

P. 2	Anton Mauve (1838-1888), <i>Ploeger met paarden</i> , ca. 1877 – aanwinst 2021
P. 4	Wybrand Hendriks (1744-1831), <i>Bovengang en trap van Pieter Teylers Huis</i> , 1814
P. 6/7	<i>Large billed puffin</i> , uit: John James Audubon (1785-1851), <i>The Birds of America</i> (1827-1838)
P. 15	Uit: Ernst Haeckel (1834-1919), <i>Kunstformen der natur</i> , 1904
P. 28/29	Abel Rodriguez (1941), <i>Terraza Alta</i> , 2020 – aanwinst 2021
P. 31	Uit: Carl Werner (1808-1894), <i>Nilbilder auf seiner Reise durch Egypten nach der Natur aufgenommen</i> , 1871
P. 35	Campagnebeeld <i>Vogelpracht</i> . Ontwerp: Studio Wesseling, 2021
P. 36	Monsters van telegrafiekabels
P. 39	Illustratie uit <i>Het spook in Teylers huis</i> , door Marloes de Vries. Gouden Boekje, Uitgeverij Rubinstein, 2021
P. 42/43	Franciscus van der Steen (ca. 1625-1672), <i>Goudwegende man en vrouw</i> , van ca. 1645 tot 1672
P. 45	Willem de Famars Testas (1834-1896), <i>Bab'el Zoueléh te Caïro</i> – aanwinst 2021
P. 46/47	Kevin Timmerman (1988), <i>€ 2 Corona coin</i> , 2021 – aanwinst 2021
P. 49	Levi van Veluw (1985), <i>Room 1</i> , 2013, c/o Pictoright Amsterdam 2022 – aanwinst 2021
P. 50/51	Paul Klemann (1960), <i>Het losgeschroefde vogelpootje en het uitgemoorde zigeunerorkest</i> , 1997, c/o Pictoright Amsterdam 2022 – aanwinst 2021
P.64/65	Abraham Bloemaert (1566-1651), <i>Studies van handen</i> – aanwinst 2021
P. 79	Maria Geertruida Snabilie, <i>Een boeket bloemen</i> , van na 1796 tot voor 1838

TEYLERS

Samenstelling en redactie

Heleen van Halsema
Linda Mol
Teylers Museum

Vertaling

Kate Eaton

Vormgeving

Studio Wesseling

Fotografie

Vera Bartels
Martijn Beekman
Sacha de Boer
Stéphanie Driessen
Heleen van Halsema
Laurien Hillen
Bastiaan van Musscher
Johan Nieuwenhuize
Wiebrig Krakau
Sara van der Linde
Sanne Peper
Bo Peters
Debby Scholtes
Bibi Veth
Iris Vogel
Hilde de Wolf
Martijn Zegel

Drukwerk

robstolk®
© copyright 2022 Teylers Museum

Teylers Museum

Spaarne 16
2011 CH Haarlem

TEYLER'S

